

OKULA UYUM PROGRAMI

EĞİTİCİ EĞİTİMİ KİTABI 2015

GİRİŞ	4
El Kitabı'nın Amacı	4
Eğitici Eğitiminin Hedefleri	4
Katılımcılar	4
Eğitimde İhtiyaç Duyulan Araç ve Gereçler	4
1. GÜN	5
1. OTURUM: TANIŞMA VE BEKLENTİLERİN ALINMASI	6
Etkinlik 1.1 Tanışma	6
Etkinlik 1.2 Isınma	6
Etkinlik 1.3 Beklentilerin Alınması	7
Etkinlik 1.4 Proje Tanıtımı	7
OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	8
Hazır Çocuk	9
Hazır Aile	10
Hazır Okul	11
OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL İLKELERİ	13
OKULA UYUMUN AŞAMALARI	15
Okula Uyum Programı'nın Materyallerinin Tanıtılması	15
Kılavuz Kitap	15
Aile El Kitabı	16
Etkinlik Kitabı	16
Kazanımlar	17
Program'ın Değerlendirilmesi	17
2. OTURUM: OKULA UYUM	18
Etkinlik 2.1 Okula Uyum	18
Çocuğun Hazırbulunuşluğu	21

Okulun Hazırbulunuşluğu	21
Ailenin Hazırbulunuşluğu	21
3. OTURUM: OKULA UYUM SÜRECİNDE OKUL YÖNETİCİSİNİN SORUMLULUKLARI	22
3.1 Isınma	22
3.2 Okul Yöneticisinin Sorumlulukları	22
4. OTURUM: OKULA UYUM SÜRECİNDE ÖĞRETMEN VE VELİLERİN SORUMLULUKLARI	25
4.1 Öğretmenlerin Sorumlulukları	25
4.2 Velilerin Sorumlulukları	27
Okula Uyum Sürecinde Okul Öncesi Velisinin Yapabilecekleri	27
Okula Uyum Sürecinde İlkokul Velisinin Yapabilecekleri	28
Okula Uyum Sürecinde Ortaokul Velisinin Yapabilecekleri	29
2. GÜN	30
1. OTURUM: OKULA UYUM PROGRAMI VELİ EL KİTABI	31
Etkinlik 1.1 Isınma	31
Etkinlik 1.2 Önceki Günün Değerlendirilmesi	31
Etkinlik 1.3 Okula Uyum Programı Veli El Kitabı Tanıtımı	32
2. OTURUM: OKULA UYUM PROGRAMI KAZANIMLARI	33
Etkinlik 2.1 Okula Uyum Programı Kazanımları	33
Okul Öncesi Dönem Çocukları 36-48 Ay Gelişim Özellikleri	34
Okul Öncesi Dönem Çocukları 48-66 Ay Gelişim Özellikleri	34
OKULA UYUM PROGRAMI OKUL ÖNCESİ DÖNEM KAZANIMLARI	35
Bilişsel Gelişim	36
Dil Gelişimi	37
Sosyal ve Duygusal Gelişim	37
Motor Gelişim	39
Öz bakım Becerileri	41

İlkokul Çağındaki Çocukların Gelişim Özellikleri	42
OKULA UYUM PROGRAMI İLKOKUL KAZANIMLARI	43
Hayat Bilgisi Programı	44
Türkçe Programı.....	45
Oyun ve Fiziki Etkinlikler Programı	46
Görsel Sanatlar Programı	46
Ortaokul Çağındaki Çocukların Gelişim Özellikleri	47
OKULA UYUM PROGRAMI ORTAOKUL KAZANIMLARI.....	48
Sosyal Bilgiler Programı	49
Türkçe Programı	49
3. OTURUM: OKULA UYUM PROGRAMI VELİ ETKİNLİKLERİ.....	50
Etkinlik 3.1 Isınma	50
Etkinlik 3.2 Okula Uyum Veli Etkinliği Formatı, Örnek Etkinlikler ve Uygulamaları	50
Okula Uyum Veli Etkinliği Formatı-Okul Öncesi Dönem	51
Okul Öncesi Dönem Aile Etkinliği Örneği	51
Okula Uyum Veli Etkinliği Formatı-İlkokul/Ortaokul.....	52
İlkokul Dönem Veli Etkinliği Örneği	52
Ortaokul Dönem Veli Etkinliği Örneği	53
4. OTURUM: OKULA UYUM OKUL ETKİNLİKLERİ	54
Etkinlik 4.1 Okula Uyum Okul Etkinliği Formatı, Örnek Etkinlikler ve Uygulamaları	54
Okul Öncesi Dönem Okul Etkinliği Formatı	54
Okul Öncesi Dönem Okul Etkinliği Örneği	55
İlkokul ve Ortaokul Dönemi Okul Etkinliği Formatı	56
İlkokul Dönemi Okul Etkinliği Örneği	57

Ortaokul Dönemi Okul Etkinliği Örneği	58
3. GÜN	59
1. OTURUM: OKULA HAZIRLANMA NEDİR?	60
Etkinlik 1.1 Isınma	60
Etkinlik 1.2 Önceki Günün Değerlendirilmesi	60
Etkinlik 1.3 “Okula Hazırlanma” Kavramının Tanımı	61
Okula Hazırlık	61
Hazır Çocuk	62
Hazır Aile	63
Hazır Okul	64
2. OTURUM: OKULA YERLEŞME NEDİR?	65
Etkinlik 2.1 Isınma	65
Etkinlik 2.2 “Okula Yerleşme” Kavramının Tanımı	65
Okula Yerleşme	66
3. OTURUM: OKULLA BÜTÜNLEŞME NEDİR?	67
Etkinlik 3.1 “Okulla Bütünleşme” Kavramının Tanımı	67
Okulla Bütünleşme	67
4. OTURUM: DEĞERLENDİRME	68

GİRİŞ

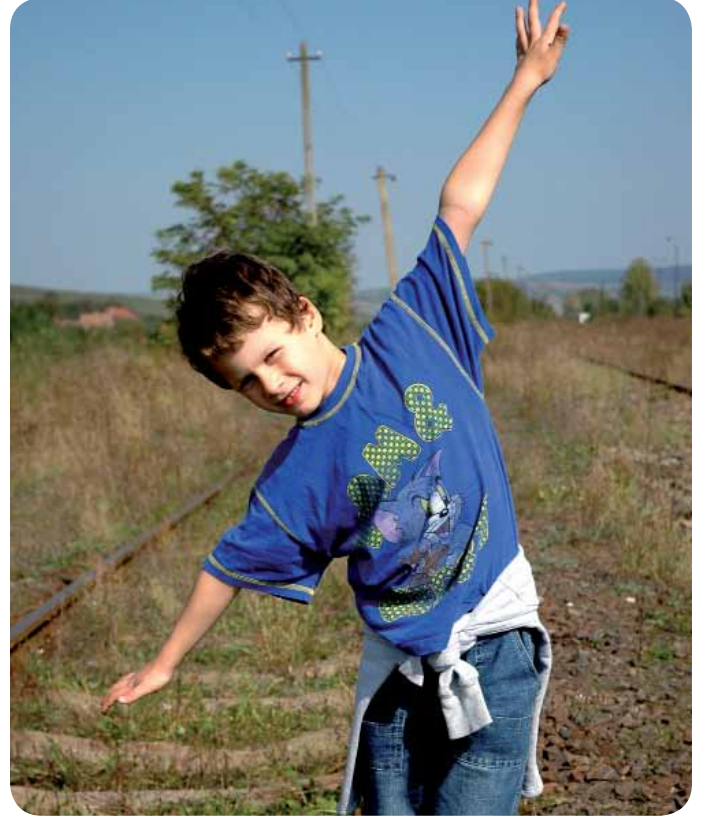
El Kitabı'nın Amacı

Bu eğitimin amacı MEB ve UNICEF iş birliğinde hazırlanan Okula Uyum Programı'nın tanıtılması ve programın içeriği, uygulanışı ve değerlendirilmesi hakkında katılımcıları eğitmektir. Bu amaçla hazırlanan eğitimcilerin eğitimi, toplamda 3 gün sürecek 12 oturumdan oluşmaktadır.

Eğitici Eğitiminin Hedefleri

Bu eğitimin başlıca hedefleri, katılımcıların;

- Okula Uyum Programlarının temel yapısını bilmeleri,
- Okula Uyum Programlarının 3 farklı kademedeki modül ve materyal içeriklerini ayrıntılı olarak tanımaları,
- Okula Uyum Programlarının 3 farklı kademedeki modül ve materyal içeriklerini ayrıntılı olarak tanımaları,
- Okula Uyum Programlarının yerel düzeydeki eğitim uygulamalarını tüm süreçleriyle yürütmeleri,
- Okula Uyum Programları uygulayıcılarının eğitimlerini yapmaları olarak belirlenmiştir.

Katılımcılar

Bu eğitime, 81 ildeki İl Millî Eğitim Müdürlüklerindeki bir yönetici ve bir rehberlik öğretmeni katılacaktır.

Eğitimde İhtiyaç Duyulan Araç ve Gereçler

Eğitici Eğitimi Kitabı, Okula Uyum Programı'nın Yönetici, Öğretmen ve Rehber Öğretmen Kılavuzu, Öğretmen ve Veli Etkinlik Kitapçıkları, Veli Bilgi Broşürü ve Veli El Kitabı; eğitimde kullanılacak basılı materyallerdir. Ayrıca eğitim sırasında uygulanacak etkinlikler ve sunumlar kapsamında bilgisayar, projeksiyon, tahta gibi araç ve gereçlere ihtiyaç vardır.

1. GÜN

Oturum	Etkinlik	Açıklama
1. Oturum	Tanışma Isınma	Kendini tanıtmaya, katılımcıların birkaç cümleyle kendilerini tanıtmaları. Isınma etkinliği (Grupun dinamiğine göre eğitimci tarafından seçilir, oluşturulur.)
	Beklentilerin belirlenmesi	
	İletişim bilgi formunun doldurulması	Katılımcılara ait iletişim bilgilerinin alınması
	Sözleşme	Katılımcıların sözleşmelerini açmaları Eğiticilerin kendi sözleşmelerini açmaları (Eğitim kuralları)
	Sunu	Projenin amacı ve bileşenleri hakkında bilgi paylaşımı
Çay-Kahve Arası		
2. Oturum	Sunu	Okula uyum nedir? Okula uyumun önemi, uyum sağlayamayan çocukların özellikleri, Ekolojik Sistemler Kuramı'nın okula uyumdaki rolü
Yemek Arası		
3. Oturum	Isınma	Isınma etkinliği (Grupun dinamiğine göre eğitimci tarafından seçilir, oluşturulur.)
	Sunu	Uyum sürecinde okul yöneticilerin sorumlulukları
Çay-Kahve arası		
4. Oturum	Sunu	Uyum sürecinde öğretmenin sorumlulukları
	Sunu	Uyum sürecinde velinin sorumlulukları
	Günün değerlendirilmesi	Katılımcıların güne ilişkin duygu ve düşüncelerinin alınması (yazılı / sözlü)

1. OTURUM: TANIŞMA VE BEKLENTİLERİN ALINMASI

Etkinlik 1.1 Tanışma

Eğitimci kısaca kendini tanıtır (adı soyadı, çalıştığı kurum ve eğitim düzeyi). Daha sonra katılımcılardan bir iki cümleyle kendilerini tanıtmaları istenir.

Etkinlik 1.2 Isınma

Katılımcılardan bir çember oluşturmaları istenir. Eğitimci tarafından seçilen kişi, ismini ve pikniğe giderken yanına ne alacağını söyler. Bu kişinin sağındaki kişi hem o kişinin ismini hem onun pikniğe ne götüreceğini hem de kendi ismini ve pikniğe götüreceği nesneyi söyler. Bu şekilde ilk ismini söyleyen kişiye gelene kadar herkes kendinden önce gelenlerin isimlerini ve pikniğe götürecekları malzemeleri söyler.

Örneğin:

Birinci Kişi: Ben Ahmet, pikniğe giderken yanıma tüp alıyorum.

İkinci Kişi: Sen Ahmet, pikniğe giderken yanıma tüp alıyorsun. Ben Hakan, pikniğe giderken yanıma mangal alıyorum.

Üçüncü Kişi: Sen Ahmet, pikniğe giderken yanıma tüp alıyorsun. Sen Hakan, pikniğe giderken yanıma mangal alıyorsun. Ben Meliha, pikniğe giderken yanıma domates alıyorum.

Eğitimci grubun dinamiğine göre başka ısınma etkinlikleri de kullanabilir.

Etkinlik 1.3 Beklentilerin Alınması

Eğitimci, katılımcılara yapışkan not kâğıtları dağıtır ve bu kağıda “eğitimden beklentilerini” ve “eğitim süresince arkadaşlarından uymalarını istediği kuralları” yazmalarını ister. Daha sonra bu yapışkan not kâğıtları ayrı kutulara atılır. Eğitimci öncelikle beklentilerin atıldığı kutudan beklenti kâğıtlarını tek tek çekerek tüm gruba okur. Gerçekçi olmayan bir beklenti varsa o anda düzeltir. Daha sonra kuralların atıldığı kutudan kâğıtları çekerek okur ve önerilen her kuralı oylamaya açar. Kabul edilen kurallar büyük bir kartona yazılır ve eğitim yapılan odaya asılır. Kurallar kartonu üç gün boyunca odada kalır.

Etkinlik 1.4 Proje Tanıtımı

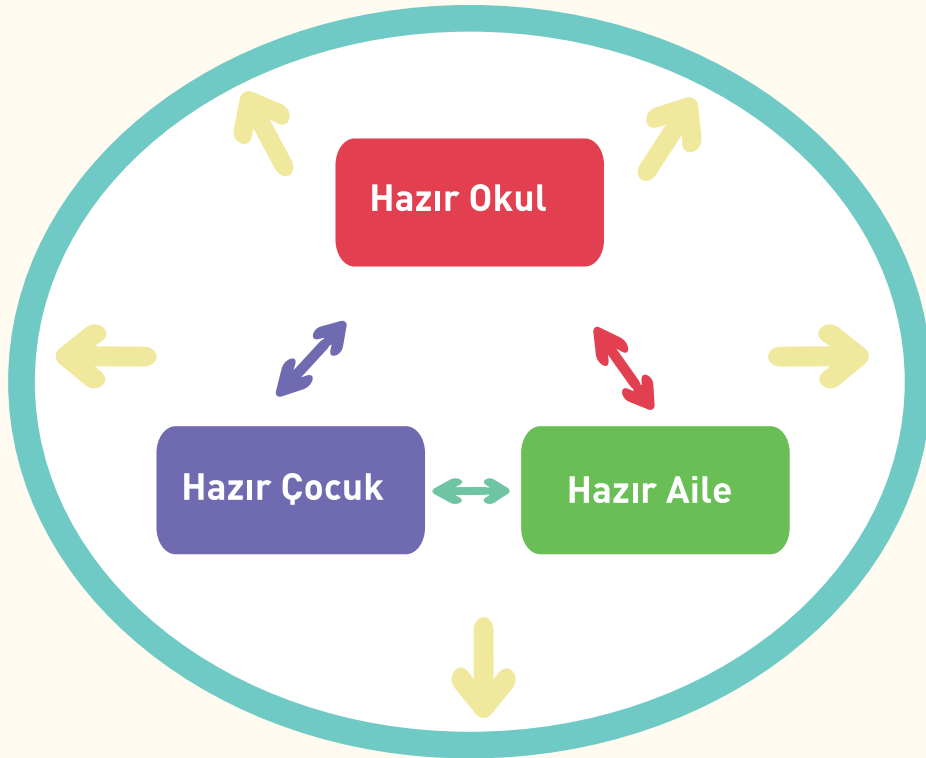
Eğitimci tarafından projeye ilişkin bilgiler paylaşılır. Proje tanıtımında aşığıdaki bilgilerden yararlanılabilir.

OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Çocuğun hazır hâle gelmesi tüm paydaşların hazır olması ve işlevsel bir işbirliğine bağlıdır.

Okula Uyum Programı'nın merkezinde çocuk olmakla birlikte, aile ve okul çocuktan bağımsız düşünülemez. Okula uyumda çocuğun hazır olması, ailenin ve okulun hazır oluşuyla doğrudan etkileşim hâindedir. Bu nedenle, okula uyum tanımlanırken üç boyutta ele alınmıştır:

■ Toplumsal, kültürel, ekonomik boyut

Şekil 1. Okula uyumun boyutları (UNICEF, 2012)

Hazır Çocuk

Hazır ailenin ve hazır okulun işlevsel işbirliği ile çocuk okula hazır hale gelir.

Çocukların öğrenme süreci okula başlamadan önce başlar ve okulla birlikte daha ileriye taşınır. Bu bağlamda çocukların okula uyumu bütüncüdür ve gelişim alanlarının tümü daha sonraki okul başarısı ile bağlantılıdır. Söz konusu alanlar, motor gelişim, sosyal-duyuşsal gelişim, bilişsel gelişim ve dil gelişimidir. Bu alanların gelişimi önemli olduğu kadar birbirleri ile bağlantıları da bir o kadar önemlidir. Araştırmalar, zamanlamalarının hassas ve önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, çocukların biyolojik olgunlukları da okula uyumları ile yakından ilişkilidir. Okul öncesi eğitim kurumuna, ilkokula veya ortaokula başlayan çocukların başarısı doğuştan gelen öğrenme becerilerinin geliştirilmesine bağlı olup bu beceriler bir önceki becerilerin ileriye taşınması ile gerçekleşecektir.

Geçiş yaptığı eğitim kademesinde yabancılık çekmeyen, yeni ortama kolayca uyum sağlayan, akranlarıyla iyi ilişkiler geliştiren ve kendisine verilen sorumlulukları yerine getiren çocuk, hazır çocuk olarak ifade edilmektedir. Bu dönemde çocuğun kendini sosyal ve duygusal olarak güvende ve yeterli hissetmesi ve öz güveninin artırılması önemlidir. Bütün bunlar, çocuğun okula uyumunu kolaylaştırır.

Hazır Aile

Hazır aile; çocuklarının yeni eğitim basamağına geçişlerinde çocuklarının kaygılarını anlayan, bunlara yönelik çözüm bulmaya çalışan, bu süreçte çocuğına destek olan ve bütün paydaşlarla verimli bir ortaklık kuran ailelerdir.

Her yeni eğitim kademesinde çocuklar daha büyük ve daha karışık bir eğitim kurumuna adım atmaktadırlar. Okul öncesi dönemde bir öğretmeni olan çocuklar, ilkokul ve ortaokulda birden fazla öğretmenle karşılaşmakta ve yeni arkadaşlıklar kurma-

ya çalışmaktadırlar. Bu geçiş döneminde çocukların söylediklerini dinlemek ve hissettiklerini önemsemek gerekir. Böylelikle, çocukların yeni bir eğitim kademesine geçişi daha kolay olacaktır.

Okula hazır ailenin özellikleri aşağıdaki gibi ifade edilir;

- ★ Çocukların gelişim özellikleri hakkında bilgi sahibi olan,
- ★ Çocukların toplumsal uyumu ve akademik başarısı için eğitim kurumlarının önemini farkında olan,
- ★ Çocukların gelişim alanlarını desteklemeye yönelik zengin uyarıcı çevre sunan,
- ★ Çocukların eğitim sürecinde eğitim kurumlarıyla iş birliği hâlinde ve bu kurumlara destek olan,
- ★ Çocuğı öz güveninin artacağı ve özerklik duygusunun gelişeceği demokratik ortamlar sunan ve çocuğıun her yönden gelişimini sağlayan ailedir.

Hazır Okul

Hazır okul, çocukların bir önceki eğitim ortamından yeni eğitim ortamına geçişini kolaylaştıran ve çocuğun gelişim özelliklerine göre ihtiyaçlarına cevap verebilen okuldur. Bununla birlikte toplumsal iş birliğini ve paydaşların aktif katılımını da esas alır. Evden okul öncesi eğitim kurumuna, okul öncesi eğitim kurumundan ilkokula, ilkokuldan ortaokula geçiş, çocuklar için yeni bir ortama alışma, farklı arkadaşlıklar kurma, değişen ders programlarını takip etme gibi güçlükleri içermektedir. Okul ortamının ni-

teliği, çocukların uyumu ile doğru orantılıdır. Çocuklar kendilerini güvende hissedebilecekleri ortamlarda daha iyi öğrenme gerçekleştireceklerdir. Çocuklara güvenli bir okul ortamı sağlamada en önemli paydaş öğretmenlerdir. Öğretmen ve çocuk arasındaki ilişki çocukların, sosyal-duyuşsal, zihinsel ve fiziksel gelişimleri ve okulun da bu ilişkiyi olumlu yönde desteklemesi açısından önem taşımaktadır.

Hazır okuldan söz edilirken;

- Öğretmenin,
- Eğitim ve öğretim ortamının,
- Eğitim ve öğretim programının hazır olması ifade edilmektedir.

Okulun hazır olması; fiziksel ortam ve insan kaynakları (öğretmen, yönetici, temizlik personeli vb.) yönünden çocuğun eğitimi için hazır olması demektir.

Bu dönemde çocuğu sosyal-duyuşsal olarak destekleyen ve çocuğun gelişim özelliklerini bilerek eğitim ve öğretim programını buna yönelik olarak uygulayan öğretmenler, "Hazır Öğretmen" olarak adlandırılmaktadır. Her kademeye geçişte okulun sahip olduğu koşulların çocuğun gelişimine uygun hale getirilmesi ve buna yönelik politika belirlenmesi önemlidir.

Her eğitim kademesinde çocuğun bütün ihtiyaçlarını karşılayabilecek Okula Uyum Programı'nı da kapsayan eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi çocukların uyumunu kolaylaştıracaktır.

Sonuç olarak okulu hazır duruma getirmek için okuldaki tüm çalışanların, okula gelecek çocuklar ve aileler için kendilerini psikolojik yönden hazırlamaları, motive etmeleri güzel bir başlangıç için önemlidir.

OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL İLKELERİ

Çocuğu ve Aileyi Tanıma

Öğretmenlerin çocuğun gelişimsel özelliklerini ve kendine özgü gereksinimlerini tanımaları gerekmektedir. Bu nedenle, çocuğa ve ailesine özgü hangi özelliklerin uyumu kolaylaştırıcı veya sınırlandırıcı olabileceğinin tespit edilmesi gerekir. Uyum sürecinde uygulanacak etkinliklerin ailenin ve çocuğun kendine özgü gereksinimlerini karşılayacak şekilde hazırlanması ve uygulanması önemlidir.

Çocuğun yaşadığı aile çevresinin sosyal ve kültürel özellikleri önemlidir.

Çocuğu Merkeze Alma

Uyum sürecinin ve yapılacak etkinliklerin odağında çocuklar olmalıdır.

Öğretmenler etkinlikleri hazırlar ve uygularken "Bu etkinlik, çocukların hangi gereksinimlerini karşılamaktadır?", "Bu etkinlikten sınıftaki hangi çocuklar yarar sağlar?", "Bu etkinlik uygulanırken hangi çocukların yarar sağlaması için özel çaba göstermem gerekir?" gibi soruları kendilerine sürekli sormalı ve yanıtlar doğrultusunda gereken önlemleri almalıdırlar. Öğretmenler, etkinlikleri çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyecek şekilde planlamalı ve çocukların aktif katılımını güdüleyen öğretim yaklaşım ve teknikleriyle yürütmelidir.

Paydaşlarla İş Birliği Yapma

Öğretmenler Okula Uyum Programı'nın uygulanması sırasında çocuğun velisiyle, okul yönetimiyle, diğer öğretmenlerle ve rehberlik öğretmeniyle (okul psikolojik danışmanı) iş birliği hâlinde olmalıdırlar. Veliler, karar alma süreçlerine dâhil edilmeli ve gerektiğinde çocuğunun uyum etkinliklerine aktif katılımları teşvik edilmelidir. Ayrıca, veli uyum sürecini destekleyici kaynaklar, olası

sorunlar ve çözüm yolları konusunda da okul yönetimiyle iletişim hâlinde olmalıdır. Öğretmenler, aynı ve farklı kademedeki öğretmenlerle ve rehberlik öğretmeniyle (okul psikolojik danışmanı) etkinliklerin uygulanması, çocukların gereksinimlerinin karşılanması ve sürecin değerlendirilmesi konularında bilgi ve deneyim alışverişinde bulunmalı ve birbirlerine destek olmalıdırlar.

Okulun tüm çalışanlarının ve velinin, bir bütün olduğu her zaman göz önünde bulundurulmalıdır.

Okula Uyum Programı'nı Özümseme, Uygulama ve Sürdürme

Öğretmenler, Okula Uyum Programı'nı ve programda yer alan etkinlikleri dikkatle incelemeli ve özümsemelidirler. Okula uyumun sürekliliğini dikkate alarak çocukların uyumunu destekleyici uygulamaları dönem boyunca sürdürmelidirler.

Okula Uyum Programı'nı Değerlendirme ve Geliştirme

Öğretmenler Okula Uyum Programı'nın uygulanmasına ve etkisine ilişkin sürekli gözlem ve değerlendirme yapmalı, bunları kaydetmeli ve diğer paydaşlarla paylaşmalıdırlar. Gözlem ve değerlendirme sonuçları kaydedilmeli ve bunlar Program'ın uyarlanması ve geliştirilmesi çalışmalarında kullanılmalıdır.

OKULA UYUMUN AŞAMALARI

Okula uyum farklı aşamalarda gerçekleşen; çocuk, aile ve okulun birlikte çalıştığı devamlılık gösteren bir süreçtir. Paydaşların birlikte çalıştığı ancak sorumluluklarının farklı olduğu üç aşamada gerçekleşmektedir. Bu aşamalar okula hazırlık, okula yerleşme ve okulla bütünleşmedir. Üçüncü günkü oturumda bu aşamalar ele alınacaktır.

Okula Uyum Programı'nın Materyallerinin Tanıtılması

Program kapsamında; Okul öncesi eğitim kurumları, ilkokullar ve ortaokullarda aile, öğretmen, yönetici ve rehberlik öğretmenlerine (okul psikolojik danışmanlarına) yönelik farklı içeriklerde kılavuz kitaplar, broşürler ve etkinlik kitapları hazırlanmıştır.

Kılavuz Kitap

Okul öncesi öğretmeni, 1. sınıf öğretmeni, 5. sınıf öğretmeni, rehberlik öğretmeni (okul psikolojik danışmanı) ve yöneticilere yönelik olarak hazırlanan kılavuz kitaplar Uyum Programı'nın nasıl uygulanması gerektiğini, etkinliklerin ve kazanımların nasıl seçileceğini, ilgili paydaşların sorumlulukları ve etkinlik değerlendirmesinin nasıl yapılacağını içeren bir kitaptır.

Aile El Kitabı

Program kapsamında hazırlanan “Aile El Kitabı”nda, öncelikle okulla ilgili bilgiler verilmiş, ardından okula uyumun tanımı ve bu süreçte velilerin katkılarının neler olabileceği açıklanmıştır. Bu çerçevede velilerin okul başlamadan önce çocuklarını bu sürece nasıl hazırlayacakları ve hazırlarken dikkat edecekleri noktalar ele alınmıştır. Bununla birlikte okul sistemi hakkında bilgi verilmiş ve okulda öğretmen ve diğer velilerle iletişimin önemine dikkat çekilerek bazı önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca her kademe için çocuğun gelişimsel özellikleri hakkında bir bilgilendirme yapılmış, olası problem alanlarına ilişkin kısa bilgi ve önerilere yer verilmiştir. Bu kitapçıkta hazırlanan etkinlikler velilerin evde çocuklarıyla yapabilecekleri etkinlikleri kapsamaktadır.

Etkinlik Kitabı

Program kapsamında öğretmenler için hazırlanan etkinlik kitabı her üç kademeye yönelik olarak yapılacak etkinlikleri içermektedir.

Web-Tabanlı Öğretmen Eğitim Modülü

Okula Uyum Programı'nın kullanımı aşamasında öğretmenlerin Program'ı etkili kullanabilmeleri için zengin görsellerle desteklenmiş bir portal olup öğretmenlerin hem birbirleriyle hem de diğer paydaşlarla aynı zamanda etkileşim içinde olabilecekleri bir yapıda oluşturulmuştur.

Kazanımlar

Kazanımlar; okul öncesi eğitim programı ile ilköğretim birinci sınıf ve ortaokul beşinci sınıfta okutulmakta olan bazı derslerin öğretim programlarından seçilerek oluşturulmuştur. Bu kazanımlar okula uyumun üç aşamasına göre dağıtılmıştır. Bu bağlamda etkinliklerin hazırlanmasında kullanılacak kazanımlar EK1’de yer almaktadır.

Program’ın Değerlendirilmesi

Öğretmenlerden süreç boyunca, uyguladıkları etkinliklerin kazanımlarının ne kadarının gerçekleşip gerçekleşmediğini değerlendirmeleri beklenmektedir. Bu değerlendirmeler hem uyumun sosyal-duyuşsal yönünü hem de çocukların okula hazırbulunuşluk düzeylerinin ne durumda olduğu konusunda öğretmenlere geri bildirim sağlayacaktır.

Hedeflenen kazanımların gerçekleşme düzeyleri öğretmenlerin yapacakları gözlemler ve kullanacakları araçlar ile değerlendirilmelidir. Değerlendirme için kazanım ve göstergelerden oluşturulan “Kazanım Gözlem Formu” Ek 2’de verilmiştir.

2. OTURUM: OKULA UYUM

Etkinlik 2.1 Okula Uyum

Katılımcılara okula uyumun ne olduğu, önemi ve çocuk üzerindeki etkileri anlatılır. Konunun anlatımında aşağıda verilen bilgilerden yararlanabilirsiniz.

Okula Uyum

Çocuklar yaşamlarının erken dönemlerinden itibaren yeni ve farklı çevrelere uyum sağlayabilmelerini gerektiren pek çok geçiş yaşarlar. Bu geçişlerin en önemlilerinden birisi çocukların farklı eğitim süreçlerine başlarken deneyimledikleri geçişlerdir. Yeni ve farklı bir eğitimsel ekolojiye geçiş, çocukların başa çıkması gereken pek çok talebi de beraberinde getirmektedir. Çocuklar içine girdikleri eğitim kademesinin akademik beklentilerini karşılayabilmeli, okulun kurallarının ve öğretmenlerin ve beklentilerinin farkına varmalı ve akranları tarafından kabul görmelidir (Ladd ve Price, 1987). Okula uyum kavramı, çocukların yeni ve farklı bir eğitimsel ekolojiye geçiş süreçlerini hem tanımlayan hem de bu

geçişin hedeflenen sonucu olarak kullanılan bir kavramdır.

Okula uyum kavramı, tarihsel olarak alanyazında öğrencilerin akademik performansı, ilerlemesi ve başarısını ön plana alan ve bilişsel becerilerin edinimini vurgulayan bir süreç olarak ele alınmıştır. Çağdaş alan yazında ise bilişsel becerilerin yanı sıra öğrencilerin duyguları, tutumları ve çevresiyle olan ilişkilerini de içeren bir uyum tanımı yapılmaktadır. (Birch ve Ladd, 1997). Çünkü bu bakış açısında öğrencilerin öğretmeniyle ve akranlarıyla olan ilişkileri ve ebeveynlerin okul ile olan ilişkisi okula uyumun önemli öğeleri olarak görülmektedir.

Okula uyum ile ilişkili önemli bir kavram da okula hazırbulunuşluk kavramıdır. Buradaki varsayım okula hazır olan çocukların okula uyum sağlayabilen çocuklar olacağı beklentisidir. Dolayısıyla okula hazırbulunuşluk kavramının tanımı üzerinde uzmanlar arasında bir görüş birliğine varıldığı söylenemez. Tanımların bir kısmı çocukların okula başlarken başarılı olmaları için gerekli bazı bilgi ve beceriler açısından yeterliliklerine vurgu yaparken bazı tanımlar ise bilgi ve beceriler açısından yeterliliklerin ötesinde kendine güven duyma, meraklı olma, öz-denetim, iletişim kurabilme ve iş birliği yapabilme gibi öğrenmeyi kolaylaştırıcı özelliklere vurgu yapmaktadır (Graue, 2006; Hair, Halle, Terry-Humen, Lavelle ve Calkins, 2006; Lewitt ve Baker, 1995).

Okula uyumu etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunların arasında anneye aşırı bağımlılık, velilerin okula başlamaya ilgili çocuktan aşırı beklentileri, annenin hamileliği, aile içinde geçimsizlik olması, çocuğun ihmal ve istismara uğraması ve çocuğun henüz okula hazır olmaması sayılabilir (Ogelman ve Ertan, 2013; Ogelman ve Sarıkaya, 2013). Çocuğun okula uyumunda en önemli iki faktör olan öğretmenlerin ve çocuğun ailesinin, çocuğun bu dönemi daha rahat atlatabilmesi için yapabileceği bazı noktalar bulunmaktadır. Buna göre;

- Veliler bu değişim için heyecanlı olabilir ve çocuğa bunun güzel bir süreç olacağı hissettirebilirler.
- Çocuğun gideceği okuldan başka bir çocukla oyun zamanı ayarlanabilir, böylece çocuk okula başladığında tanıdık bir yüz görmüş olur.
- Çocuğun okula başlayacağı zaman uyması gereken günlük rutinelere önceden başlanabilir.

Öğretmenlere ise şu önerileri yapabilirler:

- Etkinliklerin çocuğun gelişimine uygun olarak hazırlanmasına dikkat edebilirler.
- Çocuğu kısa sürede daha iyi tanımak için çaba sarf edebilirler.
- Aileden gelen önerileri olumlu bir tutumla karşılayabilirler.

- Aileler ve çocukları için alıştırmaya çalışmalarını yapabilirler.
- Çocuğa yeni okulunu ve okulun çalışanlarını tanıtabilirler.
- Çocuğun, tıpkı yetişkinler gibi yeni ortam ve insanlara alışması için zamana ihtiyacı olduğunu hesaba katabilir (<http://www.rif.org/us/literacy-resources/articles/helping-kids-adjust-to-school-useful-tips-for-parents-and-educators.htm>).

Bilgili (2007) öğretmen, öğrenci ve velilerle yaptığı çalışmada; okula hazırlık çalışmalarının, okulun ilk gününden velilerde ve çocuklarda okula karşı olumlu tutum geliştirmeye yardımcı olduğunu, öğrencilerin ve velilerin birbirlerini tanıma fırsatı bulmalarını sağladığını ve öğrencilerin kendilerini daha güvende hissettiklerini bulmuştur. Bunun yanı sıra; öğrencilerin katıldıkları etkinliklerle okulu eğlenceli bir yer olarak algıladıkları, öğretmenin öğrencilerle birlikte oyunlar oynaması, resim yapmasının öğrencilere çok eğlenceli geldiği ve öğretmenin kukla gösterileri yapmasının öğrenci-öğretmen ilişkisini arttırdığı, velilerin de uygulamaya katılmasıyla bu etkinliklerin veli-öğretmen etkileşimini arttırdığı belirtilmiştir.

Okula yeni başlayan öğrencilerin gelişimsel özellikleri de göz önünde bulundurularak okul uyumunun bu kapsamda ele alınması gerektiği düşünülmektedir. Yapılan çalışmalarda ortaokula yeni başlayan ergenlik dönemi öğrencilerinin okula uyumunu etkileyen birçok faktör olduğu ortaya çıkmaktadır. Bunlar içinde bulunulan gelişim dönemi özelliklerine bağlı olarak;

- Akran ilişkileri,
- Aile desteği,
- Öğretmen desteği,
- Akademik başarı,
- Yalnızlık ve
- Benlik algısı gibi faktörler dikkate alınmalıdır.

Evinden ayrılarak yeni bir ortama giren, yakın çevresinden farklı bir yetişkinle ve belli kurallarla tanışan çocuğun bu ortama uyum sağlayabilmesi için okula hazır olması gerekmektedir (Erkan, 2011). Çocuğun okula hazırbulunuşluğuyla ilgili tanımlar son 40 yıl içinde çocuğun fiziksel olarak olgunlaşmasından, sosyal olarak yeterli olmasına doğru bir geçiş göstermiştir. Son dönemlerdeki yaklaşımlara dayanarak yapılan tanımlarda ise okula hazırbulunuşlukta çocuğun ve çevresinin ikili etkileşimine vurgu yapılmaktadır (Murphy ve Burns, 2002). Okula hazırbulunuşluk, çocuğun okula başladığı dönemde okula, arkadaşlarına, öğretmenine uyum sağlaması ve okul çalışmalarına kendini hazır hissetmesi olarak tanımlanmaktadır (Cinkılıç, 2009). Okula hazırbulunuşluğun iki karakteristik özelliği ve üç temel boyutu bulunmaktadır. Okula hazırbulunuşluğun iki temel özelliği "geçiş" ve "yetkinlik kazanma"dır. Okula geçiş; çocuğun yeni bir öğrenme ortamına geçmesi ve uyum sağlaması, sosyokültürel sistemle ailenin birlikte çalışmayı öğrenmesi ve okulun yeni başlayan çocukları yeni girdikleri sisteme kabul etmesi için gereken önlemleri almasıdır (UNICEF, 2012). Yetkinlik kazanma ise çocuğun okula uyumunu kolaylaştıracak ve destekleyecek becerileri edinmesi olarak tanımlanmaktadır. Alanyazında yapılan araştırma sonuçlarında da görüldüğü gibi çocukların başarılı bir şekilde kuruma geçişinin sağlanması için çocuğun, ailenin ve okulun bu sürece hazır olması gerekmektedir. Okula hazırbulunuşluğun üç temel boyutu ise çocuğun okula hazırbulunuşluğu, okulun çocuğa hazırbulunuşluğu, ailenin ve toplumun hazırbulunuşluğunu kapsamaktadır. Aşağıda bu alt boyutlar ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Çocuğun Hazırbulunuşluğu

Çocukların okula hazırbulunuşluğunda ebeveynler genellikle çocukların ön akademik bilgi ve becerilerine odaklanırken öğretmenler ise çocuğun sosyal ve duygusal yönlerine odaklanmaktadır (Docket ve Perry, 2003). Çocuğun okula hazırbulunuşluğu, çocuğun yapılandırılmış öğretim ortamlarında başarılı olabilmesi için hazır olması anlamına gelmektedir (Kagan, 1999). Çocuğun okula hazırbulunuşluğu beş alanı içine alan, bütüncül bir yaklaşımla incelenmektedir. Bu beş alan şunlardır:

- Fiziksel iyi olma ve motor gelişim,
- Sosyal duygusal gelişim,
- Çocuğun öğrenmeye yaklaşımı,
- Dil gelişimi,
- Bilişsel gelişim,

Bu beş alana ek olarak öğrenme için hazır olma ve yeni öğrenmeler için var olması beklenen bilgi, beceri ve deneyimler de çocuğun okula hazırbulunuşluğu için önemli faktörlerdir. Çocuğun okula hazırbulunuşluğuyla ilgili yakın zamanda yapılan çalışmalar; çocuğun dikkat süresi, yaratıcılığı, merak duygusu ve problem çözme becerileri gibi becerilerinin çocuğun okula hazırbulunuşluğuyla ilgili son derece önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle, velilerin çocuklarıyla bu becerileri geliştiren etkinlikler yapması, çocuklarının okula hazırbulunuşluğunu ve uyumunu desteklemeleri için son derece önemlidir.

Okulun Hazırbulunuşluğu

“Okulun çocuğa hazırbulunuşluğu” ya da “hazır okullar” olarak ifade edilen bu alt boyut okulun, çocuk ve ailesi için okula geçişi kolaylaştıracak tüm öğeler açısından hazır olması olarak tanımlanmaktadır (Pianta ve Kraf-Sayre, 2003).

Ailenin Hazırbulunuşluğu

Çocuğun gelişimdeki en önemli bileşen olan ailenin okula hazırbulunuşluğu; ebeveynlik becerileri, bilgi ve tutumlarıyla yakından ilişkili bir durum olarak tanımlanmaktadır (UNICEF, 2012).

3. OTURUM: OKULA UYUM SÜRECİNDE OKUL YÖNETİCİSİNİN SORUMLULUKLARI

3.1 Isınma

Eğitimci, katılımcıları iki gruba ayırır. Grupları ayırırken sayı ya da renk kurasından yararlanılabilir. Amaç olabildiğince farklı katılımcının birbirini tanıması ve kaynaşması olduğundan yakın arkadaşların aynı grupta olmamasına dikkat edilir. Her iki gruba da okul içinde olan bir oda ya da bir yer seçmeleri (sınıf, okul bahçesi, spor salonu vb.) ve seçtikleri yerin içinde istedikleri role girmeleri söylenir. Katılımcılar grupça belirlenen mekânı konuşma olmadan canlandırır. Bir süre canlandırdıkları kişi ya da nesneyi oynadıktan sonra eğitimci her katılımcıya hangi role girdiğini, neden o rolü seçtiğini ve süreçte ne yaşadığını sorar. Tüm katılımcılar konuştuğuktan sonra etkinlik sonlandırılır.

3.2 Okul Yöneticilerin Sorumlulukları

Katılımcılara öncelikle kendi okullarındaki yöneticilerin, çocukların okula uyumu ile ilgili neler yaptıkları sorularak beyin fırtınası yapılır. Sonrasında tartışma bitirilerek katılımcılar uyum programında yer alan yönetici sorumluluklarını uygulanabilirlik açısından değerlendirir. Eğitimci yeterli bilgi edindiğine kanaat getirdiğinde, tartışmayı bitirerek aşağıdaki bilgileri katılımcılarla paylaşır. Aşağıda verilen her bir madde uygulanabilirliği açısından katılımcılarla tartışılır.

Okula Uyum Sürecinde Yöneticilerin Sorumlulukları

1. Öğretmenler kurulunda gündem maddelerine Uyum Programı'nı alarak görüşmek.
2. Okulun mevcut durumuna göre, eğitim öğretim yılı sene ortası öğretmenler kurulunda; okul müdürü başkanlığında, müdür yardımcısı, okul rehber öğretmeni (psikolojik danışman), anasınıfı, 1. sınıf ve 4. sınıf öğretmenlerinden oluşan; **"Okula Uyum Süreci Komisyonu"nu kurmak.**
3. Komisyonda yer alan tüm paydaşların görev tanımlarını yapmak, komisyon üyeleri arasında eş güdümü sağlayan etkin bir lider ve koordinatör olarak yer almak.
4. Okula Uyum Programı'nı okulun şartlarına uyarlayarak öncelik verilen kazanımları, uyarlanan ve geliştirilen etkinlikleri ve diğer materyalleri içeren bir Okula Uyum Programı Dosyası oluşturulmasını sağlamak.
5. Veli Broşürü'ne okul tanıtıcı bilgileri ve okul krokisinin yerleştirilmesini sağlamak (bk. Ek-1 ve Ek-2).
6. Okula Uyum Programı kapsamında okulda yürütülen etkinlik ve faaliyetlerin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek, Program'ın başarısına ilişkin öğretmenlere dönütler vermek, öğretmenlerden etkinliklerin değerlendirilmesine ilişkin dönüt almak ve her yıl Program'da gerekli düzenlemelerin yapılmasına önderlik etmek.
7. Okul ve okul dışı kaynakları uyum sürecinin işleyişinde etkin kullanmak.
8. Eğitim ortamlarının çocukların uyumunu kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesinde öğretmenlere destek olmak.
9. Öğretmenlerin uyum sürecinde gereksinim duydukları ortam ve materyallerin sağlanmasında etkin rol üstlenmek.
10. Velilere yönelik okulu tanıtıcı (Okula Uyum Programı, okul personeli, eğitim programı, öğrenci takip hizmetleri, E-okul veli sistemi, e-kurs modülü, iletişim, ulaşım, sosyal etkinlikler, görev dağılımı vb.) konuları içeren toplantı düzenlemek.
11. Sınıflar oluşturulurken ağırlıklı not ortalaması, cinsiyet ve sosyo-ekonomik düzey açısından heterojen sınıflar oluşturmak.

12. Sınıflar oluşturulduktan sonra ilan etmek ve sınıfların nasıl oluşturulduğunu velilere açıklamak.

13. Sınıf değişiklikleri taleplerini; PDR servisi ve veli ile görüşerek değerlendirmek.

14. Ortaokula aynı eğitim kurumlarından gelen öğrencilerin okulda aynı sınıflara dengeli bir şekilde yerleştirilmesini sağlamak.

15. Çocukların geldikleri ve gidecekleri alt ve üst kademedeki eğitim kurumlarının yönetimleriyle iletişim ve iş birliği içinde olmak. Gelen çocukların ve velilerinin özellikleri, gereksinimleri, güçlü ve gelişmeye açık yanları hakkında alt kademedeki eğitim kurumlarının yöneticilerinden bilgi almak. Okuldan mezun olan çocukların ve velilerinin özellikleri, gereksinimleri, güçlü ve gelişmeye açık yanları hakkında üst kademedeki eğitim kurumlarının yöneticilerine bilgi vermek.

16. Veli El Kitabı, Etkinlik Kitabı ve Broşür gibi materyallerin okula kayıt ve uyum haftasında velilere dağıtımının koordinasyonunu sağlamak.

17. Velileri öğrenci hakları, öğrenci sorumlulukları ve okulun genel kuralları hakkında bilgilendirmek.

18. Gerek duyduğu zaman öğretmenlere ve öğrencilere ihtiyaçlarına yönelik anketlerin uygulanmasını ve değerlendirilmesini sağlamak, sonuçları ilgili kişilerle paylaşmak ve sonuçlar doğrultusunda çözümler üretilmesini sağlamak ve rehberlik etmek.

19. Taşınmalı öğrencilerin uyum programına katılımının sağlanması için tedbir almak.

20. Uyum haftasının son günü veli toplantısı yapmak.

21. Okul web sayfasında uyum süreci ilgili bölümleri güncel tutmak.

22. Fiziksel olarak okul ortamının Uyum Programı'na hazır hâle getirilmesini sağlamak.

23. Okula yeni kayıt olan öğrencilerin Uyum Programı'na katılımının sağlanması için gerekli önlemleri almak.

4. OTURUM: OKULA UYUM SÜRECİNDE ÖĞRETMENLERİN VE VELİLERİN SORUMLULUKLARI

4.1 Öğretmenlerin Sorumlulukları

Eğitimci katılımcılara çocukların okula uyumunda öğretmenlerin ne gibi sorumlulukları olabileceğini sorar. Katılımcılar kendi aralarında beyin fırtınası yaparlar. Daha sonra aşağıdaki maddeler tüm katılımcılarla beraber ele alınır ve üzerinde tartışılır. Eğitimci aşağıda verilen sorumlulukların eğitim kademesine göre değişebileceğini unutmamalıdır.

Okula Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Sorumlulukları

Uyum sürecinde öğretmenlerin süreç öncesi, süreç sırası ve süreç sonrası gerçekleştirmeleri gereken pek çok sorumluluk vardır. Bu sorumluluklarla ilgili tartışılır.

1. Kendisini, okulunu, okulun çevresini ve varsa okulun web sayfasını tanıtmak, okulda ve okulun çevresinde bulunan olanaklar hakkında velileri ve çocukları bilgilendirmek.
2. Sınıf ortamını, seminer haftasında, komisyon eşgüdümünde çocukların uyumunu kolaylaştıracak ve ilgisini çekecek bir şekilde düzenlemek ve gerekli hazırlıkları yapmak.
3. Velilere ve çocuklara okulun temel kurallarının ve işleyişinin tanıtımına yönelik veli toplantılarında ve sınıf ortamında bilgi vermek.
4. Beşinci sınıf gelişim özelliklerine ilişkin çocuk ihtiyacını belirleme anketini velilere dağıtmak, gerek duyulduğunda velilerle görüşme yapmak, doldurulan listeleri toplamak ve ilgili personele anketleri ve görüşme sonuçlarını teslim etmek.
5. Uyum haftası süresince yapılacak veya yapılmış etkinliklerin amaçları ve çocuklara sağlayacağı veya sağladığı yararlar hakkında velilere açıklama yapmak.

6. Ortaokul kademesine yeni başlayan öğrencilerini tanımak, velilerden ve ilkokul öğretmenlerinden bu çocukların özellikleri, ilgi ve gereksinimleri hakkında bilgi almak.
7. Bu dönemdeki çocukların duygusal bakımdan hassas bir dönemde olduğu bilinci ile hareket etmek ve çocuklara duygusal anlamda destek olmak.
8. Çocuğun okula uyum sürecinde okul yönetimi, veli, okul rehber öğretmeni (okul psikolojik danışmanı) gibi paydaşlarla etkili bir iletişim kurmak ve bu süreçte paydaşların desteğini sağlamak.
9. Okula Uyum sürecinde ortaya çıkabilecek sorunlar karşısında soğukkanlı davranmak ve sorunun çözümü için gerekli yerlerden destek almak.
10. Velilerle olan iletişimlerini canlı tutmak ve çocukları hakkında sürekli bilgi alışverişinde bulunmak.
11. Okul rehber öğretmenleri (okul psikolojik danışmanı) ile iletişime geçerek çocuğun okula uyum sürecinde karşılaştığı sorunlar için gerektiğinde destek istemek.
12. Çocuklarla sürekli iletişim içinde olmak ve böylece ortaya çıkabilecek problem davranışları önceden belirleyip önlemler almak.
13. Ortaya çıkan uyum sorunlarının nedenlerini araştırmak için paydaşlarla (meslektaşlar, yönetim ve veli) birlikte çalışmalar yapmak, çalışmaların sonuçlarını uyum sorunlarını ortadan kaldırmak amacıyla değerlendirmek.

4.2 Velilerin Sorumlulukları

Eğitimci, katılımcılara çocukların okula uyumunda velilerin ne gibi sorumlulukları olabileceğini sorar. Katılımcılar kendi aralarında beyin fırtınası yaparlar. Daha sonra aşağıdaki maddeler tüm katılımcılarla beraber ele alınır ve üzerinde tartışılır. Aşağıda, velilerin yapabilecekleri her kademedeki ayrı ayrı ayrılmıştır. Eğitimci, katılımcılarla uygun olan kademeye ait olan bilgileri paylaşmalıdır. Daha ayrıntılı bilgiler için Veli El Kitabı'ndan yararlanabilirsiniz.

Okula Uyum Sürecinde Okul Öncesi Velisinin Yapabilecekleri

- Her koşulda çocuğunuza sevginizi gösteriniz ve iletişiminizi sürdürünüz.
- Güvenliğini sağladığınız sürece çocuğunuzun evde rahat ve kendisi olarak hareket etmesine izin veriniz.
- Çocuğunuzun kendisini ait hissedeceği başka ortamlar da sununuz (aile toplantıları, apartmandaki arkadaşlarıyla oyun zamanları...).
- Çocuğunuzun dil gelişimini desteklemek için her gün çocuğunuzla konuşunuz ve onu dinleyiniz (seyahat sırasında, yemeklerde, yatma zamanında vb.). Çocuğunuzun fikirlerini söyleyebilmesi için onu cesaretlendiriniz ve dinleyiniz. Ona sorular sorunuz, öyküler anlatması için fırsatlar veriniz. Çocuğunuzla ona yönergeler verebileceğiniz oyunlar oynayınız. İlgi çeken karakterlerin olduğu kitaplar okuyunuz. Okuduktan sonra hikâyeye ilgili çocuğunuzla sohbet ediniz. Çocuğa tekerlemeler söyleyiniz.
- Çocuğunuzun öğrenme ve düşünme becerilerini desteklemek için evde kullanılan eşyaları birlikte toplayın/eşleştiriniz (çorap, ayakkabı, çatal-bıçak...). Çamaşırları katlarken çocuğunuzun yardım etmesine izin veriniz (Böylece çocuk çorapları eşleştirebilir ve renklere göre ayırabilir.). Şekil ve büyüklük oyunları oynayınız. Çocuğunuzla öykü okurken öyküyü yarıda bırakın ve bundan sonra neler olabileceğiyle ilgili sohbet ediniz, sorular sorunuz. Çocuğunuza daha önce birlikte izlediğiniz bir film, gittiğiniz bir yer hakkında sorular sorunuz, bu konu hakkında düşünmesini sağlayınız.
- Çocuğunuzun okumaya hazırlık becerilerini desteklemek için çocuğunuzla kitap okumak için ona özel zaman ayırınız. Onun en sevdiği kitap ve tekerlemeleri ona tekrar tekrar okuyunuz. Çocuğunuzun resimlerle örüntü yapmasını sağlayınız (günlük rutinler, değişik yaşlardaki fotoğrafları gibi). Harf şeklinde mıknatıslar (magnetler) alın ve onları çocuğunuzun oynayabileceği yerlere asınız. Dergileri, nesnelere ve şekilli mıknatısları çocuğunuzun nesnenin başlangıç seslerini bulması için kullanınız.
- Çocuğunuzun yazmaya hazırlık becerilerini desteklemek için yazılı materyalleri çocuğunuzun hayatının bir parçası hâline getiriniz. Örneğin; market listesini birlikte hazırlayınız. Çocuğunuza ait defter, kalemler gibi nesnelere etiketleyerek bunların üzerine çocuğunuzun ismini yazınız. Çocuğunuzun odasındaki masa, sandalye, yatak gibi nesnelere üzerine bu eşyaların ismini yazınız.
- Çocuğunuzun sayma-toplama becerilerini desteklemek için çocuğunuzun sayıları öğrenebilmesi için farklı nesnelere toplayın ve bunları çocuğunuzla birlikte sayınız (deniz kabukları, değişik taşlar vb.). Sayılar hakkında ona hikâyeler okuyunuz, şiirler, şarkılar söyleyiniz. Çocuğunuzla market alışverişi yaparken malzemeleri kaç tane aldığınızı birlikte sayınız (2 paket margarin, 5 tane domates...).

- Çocuğunuzun fiziksel gelişimini desteklemek için kaba motor becerilerini geliştirecek güvenli ortam ve oyuncaklar toplayınız (hulahop, plaj top-ları, bisiklet vb.). Çocuğunuzun kaba motor bece-rilerini geliştirmek için hem ev içinde hem de ev dışında ona hareket özgürlüğü veriniz. Hareketli oyunlara katılmasına destek olunuz. Çocuğunuzun ince motor becerilerini geliştirecek mater-yaller kullanmasına fırsat veriniz (makas, oyun hamuru, boncuk dizme, mandal vb).
- Çocuğunuzun sosyal-duyuşsal gelişimini desteklemek için çocuğunuzla birlikte "Ben ve Ailem" kitabı hazırlayınız. Çocuğunuz ve ailesi olarak sizinle ilgili cinsiyet, yaş, adres, hoşlandığınız şeyler... gibi bilgileri ekleyiniz. Çocuğunuzun öz bakım becerilerini destekleyiniz. Çocuğunuzun yeni arkadaşlarla tanışması için destekleyiniz.

Okula Uyum Sürecinde İlkOkul Velisinin Yapabilecekleri

- Öncelikle çocuğunuz okula başlamadan önce gör-me ve işitme sorunu olup olmadığını kontrol ettiri-niz. Bu sorunlar çocuğunuzun okul başarısızlığına neden olabilir. Bu nedenle erken teşhis ve tedavi son derece önemlidir.
- Çocuğunuzun can güvenliği açısından okul ve ev arasındaki ulaşım hakkında ona bilgi veriniz. Yürü-yerek gidecekse okul açılmadan önce evden okula okuldan eve yürüme alıştırmaları yapınız. Servis ile gidecekse birlikte servis durağına yürüyünüz. Yol-daki işaretleri, trafik işaretlerini, yaya geçitlerini ve uyarı durumlarını birlikte inceleyiniz ve üzerinde konuşunuz.
- Bilişsel gelişimi desteklemek için, resimli kartlar-la hafıza oyunları oynayınız; okuduğunuz bir öykü-yü yarıda bırakarak çocuğunuzdan tamamlamasını isteyiniz. Basit bir görseli birlikte kâğıda aktarınız; nesnelere basit toplama, çıkarma, eşleştirme, karşılaştırma ve gruplama işlemleri yapınız.
- Dil gelişimini desteklemek için; çocuğunuzla gün-lük yaşam deneyimleri hakkında sohbet ediniz, sık sık resimli öykü kitabı okuyunuz, bununla ilgili so-rular sorun ve sorduğu soruları yanıtlayınız. Çevre-de gördüğü sembol ve yazılarla ilgili sohbet ederek yazı farkındalığı geliştirmesine yardımcı olunuz.
- Öz bakım becerileri ve motor gelişim ile ilgili; ço-cuğunuz için jimnastik, dans, topla oynama, hamur yoğurma, hamura şekil verme ve benzeri etkinlikler planlayınız. Temizlik, giyinme ve tuvalet ihtiyacını tek başına giderebilmesi için fermuar açma, düğme ka-pama, el yıkama gibi egzersizler yaparak ona reh-berlik ediniz. Örneğin; kıyafet ve ayakkabılarını yar-dımsız giyemiyorsa, giymeyi öğrenmesi için sabırla bekleyiniz. Eğer okul başladığında hâlâ öğreneme-mişse, öğreninceye kadar okulda sorun yaşamaması için okula bağciksız ayakkabılar ile gönderiniz. Oku-la başlamadan önce, uyku saatlerini aşamalı olarak düzenleyerek rutinler kazanmasını sağlayınız.
- Çocuğunuzun devam eden bir hastalığı ve düzenli kul-landığı bir ilaç varsa bu durumu öğretmeni ile pay-laşınız.
- Çocuğunuzun sosyal-duyuşsal gelişimini desteklemek için, onunla duyguları hakkında konuşunuz, kendi duygularını anlatması için fırsatlar sununuz. Okul yaşantısı ile ilgili olumlu yorum ve deneyimleri-nizi onunla paylaşmanız, onun okul hakkında olumlu bir tutum geliştirmesine yardımcı olacaktır. Okul-lar açılmadan önce çocuğunuzun okula götürmek, mümkünse öğretmeni ile tanışmasını sağlamak da çocuğunuzun sosyal- duyuşsal açıdan kendini okula hazırlamasını kolaylaştıracaktır.

Okula Uyum Sürecinde OrtaOkul Velisinin Yapabilecekleri

- Veli olarak çocuğunuzu en iyi tanıyan sizlersiniz. Bu nedenle yaşadığı olumsuz durumu ilk fark eden de siz olacaksınız. Çocuğunuz kaygılı davranıyor, kendisini ifade etmiyor ve okuldan bahsetmekten kaçınıyorsa rehber öğretmeninizle (okul psikolojik danışmanı) bu durumu konuşunuz.
- Her gün okulda ne yaptıklarıyla ilgili çocuğunuzla sohbet ediniz.
- Çocuğunuzdaki duygusal ve fiziksel değişimleri takip ediniz. Olumsuz bir durumla karşılaştığınızda öğretmen, yöneticiler ve rehberlik öğretmeninizle (okul psikolojik danışmanı) iletişime geçiniz.
- Çocuğunuzun arkadaşlarıyla kolay iletişim kurmasını ve sosyalleşebilmesini destekleyiniz.
- Akademik başarısızlığının tek nedeni ders çalışmamak değildir. Okula uyum sağlayamayan çocuk odaklanmada zorluk çekebilir, bu nedenle okulla ilgili faaliyetlerden kaçınabilir.
- Ortaokul beşinci sınıfta çocuğunuzun arkadaş ilişkileri ön plana çıkar. Eğer çocuğunuz içe kapanıksa, arkadaşlarıyla vakit geçirmekten kaçınıyor ve okula gitmek istemiyorsa bu durumun nedenlerini çocuğunuzla konuşunuz. Sizinle konuşmaktan çekiniyor ise rehberlik öğretmeninizle (okul psikolojik danışmanı) bu durumu paylaşınız.
- Okul uyumunun gerçekleşmesinde en önemli adım ortaokul başlamadan önce ortaokulla ilgili bilgi sahibi olmaktır. Bu nedenle ortaokul sistemi ile ilgili öncelikli bilgi sahibi olunuz ve bu bilgileri çocuğunuzla paylaşınız.
- Çocuğunuz ortaokula başlamakla ilgili kaygı hissediyorsa onu yargılamayınız. “Herkes geliyor.”, “Biz senin zamanındayken....” gibi genelleyci ve yargılayıcı ifadelerden kaçınınız. Düşüncelerini ve duygularını size anlatmasını sağlayınız ve onu dinleyiniz.
- Uyum haftasında çocuğunuza eşlik ediniz ve sizleri de kapsayan etkinliklere katılınız.

2. GÜN

	Oturum	Faaliyet	Açıklama
Sabah	1.oturum	Isınma	Isınma etkinliği (Grubun dinamiğine göre eğitimci tarafından seçilir, oluşturulur.)
		Önceki günün değerlendirilmesi	Bir önceki günde anlatılan konulara dair cevaplanmamış soruların cevaplanması
		Sunu	Okula Uyum Programı Veli El Kitabı tanıtımı
	Çay-Kahve Arası		
	2.oturum	Sunu	Okula Uyum Programı'nın kazanımları
Yemek Arası			
Öğleden Sonra	3.Oturum	Isınma	Isınma etkinliği (Grubun dinamiğine göre eğitimci tarafından seçilir, oluşturulur.)
		Sunu	Okula uyum veli etkinliği formatı örnek etkinlikler ve uygulamaları
	Çay-Kahve Arası		
	4.Oturum	Sunu	Okul etkinliği formatı, örnek etkinlikler ve uygulamaları
Günün değerlendirilmesi		Katılımcıların güne ilişkin duygu ve düşüncelerinin alınması (yazılı ya da sözlü)	

1. OTURUM: OKULA UYUM PROGRAMI VELİ EL KİTABI

Etkinlik 1.1 Isınma

Katılımcılardan bir çember oluşturacak şekilde sıralanmaları istenir. Bir grup olarak 1'den n'ye (n=katılımcı sayısı) kadar sayıların belli bir sırayla gitmesi ve kişilerin belli bir sırayla gitmeden saymaları amaçlanır. Ancak sayım hızlı bir şekilde ilerleyecek bir kişinin söylediği bir sayıyı aynı anda başka bir kişi söylemeyecek, böyle bir durumda sayıma yeniden başlanacaktır. Etkinliğin tamamlanmasının ardından katılımcıların etkinliğe ilişkin duygularını ifade etmesine olanak tanınır. Bir grup ruhu içerisinde hareket etmenin önemi vurgulanarak güne başlanır.

Etkinlik 1.2 Önceki Günün Değerlendirilmesi

Katılımcılara önceki günde anlatılan konulara ilişkin sorularının olup olmadığı sorulur. Dile getirilen sorular yanıtlanır. Benzer şekilde önceki güne ilişkin olumlu ya da olumsuz duyguların ifade edilmesine olanak tanınır. Bundan sonrasında birlikte çalışmayı engelleyebilecek durumlar için ya da çalışmanın daha verimli hâle gelebilmesi için alınabilecek önlemler alınır.

Etkinlik 1.3

Okula Uyum Programı Veli El Kitabı Tanıtımı

Katılımcılardan okul öncesinde, ilkokulda ya da ortaokulda çalışan bireylerin kendi okul düzeyleriyle bir araya gelecek şekilde üç gruba ayrılmaları istenir. Ardından okul öncesi grubuna, okul öncesi için hazırlanan Okula Uyum Programı Aile Kitabı; ilkokul grubuna, ilkokul için hazırlanan Okula Uyum Programı ve Veli Kitabı; ortaokul grubuna ise ortaokul için hazırlanan Okula Uyum Programı ve Veli El Kitabı dağıtılır. Her gruptan dağıtılan kitapları incelemeleri beklenir ve sonrasında kitabı diğer katılımcılara tanıtacak şekilde notlar almaları beklenir. Tanıtımın şu soruların yanıtlarını içermesi beklendiği katılımcılara iletilir. Etkinlik sırasında sorular sunuda yansıtılır.

1. Veli El Kitabı hangi gruba yöneliktir?
2. İçeriğinde nelere yer verilmektedir?
3. Pratik bulduğunuz ve en çok ilginizi çeken konu ve öneriler nelerdir?
4. Kitap, kaç etkinlikten oluşmaktadır?
5. En çok ilginizi çeken etkinlik hangisidir?
6. Kitabı ailelere nasıl tanıtır ve onlara nasıl rehberlik edersiniz?

Grup çalışması için yeterli süre tanındıktan sonra, her grup kendi aralarında belirlediği bir sözcü aracılığıyla kitapların tanıtımını gerçekleştirir. Her grup tanıtımının ardında kitapla ilgili eksik bırakılan bilgiler (özellikle etkinliklerin nasıl seçileceği, uyarlanabileceği ve uygulanabileceği konusunda ailelere nasıl model olunacağı) katkı olarak eklenir.

2. OTURUM: OKULA UYUM PROGRAMI KAZANIMLARI

Etkinlik 2.1 Okula Uyum Programı Kazanımları

Ortamda bulunan bir tahta ya da flipchart "okul öncesi", "ilkokul" ve "ortaokul" olmak üzere üç sütuna ayrılır. Ardından katılımcılara okul öncesinin, ilkokul birinci sınıfın ve ortaokul beşinci sınıfın gelişim özelliklerinin neler olabileceği sorulur ve beyin fırtınası yoluyla katılımcılardan cevaplar alınır. Alınan cevaplar anahtar kelimelerle ilgili sütunun altına yazılır. Bu gelişim özelliklerinden hareketle bir uyum programında ne gibi kazanımlara yer verilebileceği konusunda katılımcıların görüşlerini paylaşabileceği bir tartışma ortamı oluşturulur. Tartışmanın ardından, her dönemin gelişim özelliklerini ve Okula Uyum Programı kazanımlarını içeren bilgiler sunu yoluyla paylaşılır. Hazırlanan sunuda yer alan bilgiler şu şekildedir.

Okul Öncesi Dönem Çocukları 36-48 Ay Gelişim Özellikleri

- ★ 1'den 10'a kadar sayar.
- ★ 3 küple köprü yapar.
- ★ 4 parçalı yapbozu tamamlar.
- ★ Modele bakarak 2 nesneden oluşan örüntüyü devam ettirir.
- ★ 3-4 sözcüklü cümleler kurar.
- ★ Nesnelerin işlevlerini anlar.
- ★ Kendi kendine şarkı ve tekerleme söyler.
- ★ Yaptığı günlük işlerle ilgili sorulara cevap verir.
- ★ Duygularını ifade eder.
- ★ Başkalarının duygusal ifadelerini fark eder.
- ★ Yetişkin denetiminde kurallara uyar.
- ★ Düz çizgide yürür.
- ★ Tek ayak üzerinde sıçrar.
- ★ Durduğu yerde ayakla sabit topa vurur.
- ★ Atılan topu bütün vücudu ile tutar.
- ★ Raketle yukarıya doğru topa vurur.
- ★ Tek ayak üzerinde 4-5 saniye durur.
- ★ Bisikletle pedal çevirerek ilerler.
- ★ Müzik eşliğinde serbest dans eder.
- ★ Yardımla giyinir.
- ★ Dişlerini yardımla fırçalar.
- ★ Saçını yardımla tarar.
- ★ Tuvalet gereksinimini yardımla karşılar.

Okul Öncesi Dönem Çocukları 48-66 Ay Gelişim Özellikleri

- ★ 4-10 parçalı yapbozu tamamlar.
- ★ 1'den 20'ye kadar birer ritmik sayar.
- ★ 10 küple kule yapar.
- ★ İki nesneden oluşan örüntü yapar.
- ★ 4-5 sözcüklü cümle kurar.
- ★ Nesnelerin işlevleriyle ilgili soruları yanıtlar.
- ★ Kısa, basit öykülerle ilgili soruları yanıtlar.
- ★ Deneyimleriyle ilgili konuşur.
- ★ Duygularını jest ve mimiklerle ifade eder.
- ★ Başkalarının duygu durumlarına uygun tepkiler verir.
- ★ Yetişkinlerin/akranların liderliğine uyum gösterir.
- ★ Dairesel çizgide yürür.
- ★ Tek ayak üzerinde ritmik olarak 4-6 kere sıçrar.
- ★ Atılan topu elleriyle tutar.
- ★ Koşarak sabit topa ayakla vurur.
- ★ Raket/ sopa ile sabit topa vurur.
- ★ Tek ayak üzerinde 7-8 saniye durur.
- ★ Bisikletle köşeleri döner.
- ★ Basit dans adımları yapar.
- ★ Saçını tarar.
- ★ Giysilerini yardımsız çıkarır, giyer.
- ★ Dişlerini fırçalar.
- ★ Tuvalet gereksinimini kendi başına karşılar.

OKULA UYUM PROGRAMI OKUL ÖNCESİ DÖNEM KAZANIMLARI

Kazanım Alanı Gelişim Türü	Okula Hazırlanma	Okula Yerleşme	Okulla Bütünleşme
Bilişsel Gelişim	4	4	4
Dil Gelişimi	2	2	2
Sosyal ve Duygusal Gelişim	11	11	11
Motor Gelişim	5	5	5
Öz Bakım Becerileri	2	2	2
Toplam	24	24	24

BİLİŞSEL GELİŞİM

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir. (Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır. Dikkatini çeken nesne/durum/olaya yönelik sorular sorar. Dikkatini çeken nesne/durum/olayı açıklar.)	Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir. (Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır. Dikkatini çeken nesne/durum/olaya yönelik sorular sorar. Dikkatini çeken nesne/durum/olayı açıklar.)	Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir. (Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olay ile ilgili açıklamalara odaklanır. Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili konularda görüşlerini söyler. Dikkatini çeken nesne/durum/olaya ilişkin örnek verir.)
Kazanım 2. Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.(Göstergeleri: Nesne/durum/olayla ilgili tahminini söyler. Gerçek durumu inceler. Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.)	Kazanım 2. Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur. (Göstergeleri: Nesne/durum/olayla ilgili tahminini söyler. Gerçek durumu inceler. Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.)	Kazanım 2. Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.(Göstergeleri: Nesne/durum/olayla ilgili tahminini açıklar. Tahmini ile ilgili ipuçlarını açıklar. Gerçek durumu inceler. Tahmini ile gerçek durum arasındaki farkları açıklar.)
Kazanım 10. Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular. (Göstergeleri: Nesnenin mekândaki konumunu söyler. Yönergeye uygun olarak nesneyi doğru yere yerleştirir. Mekânda konum alır.)	Kazanım 10. Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular. (Göstergeleri: Nesnenin mekândaki konumunu söyler. Yönergeye uygun olarak nesneyi doğru yere yerleştirir. Mekânda konum alır.)	Kazanım 10. Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular. (Göstergeleri: Nesnenin mekândaki konumunu söyler. Yönergeye uygun olarak nesneyi doğru yere yerleştirir. Mekânda konum alır. Mekânda aldığı konumu tarif eder. Harita ve krokiyi kullanır.)
Kazanım 18. Zamanla ilgili kavramları açıklar. (Göstergeleri: Olayları oluş zamanına göre sıralar. Zaman ile ilgili kavramları anlamına uygun şekilde söyler.)	Kazanım 18. Zamanla ilgili kavramları açıklar. (Göstergeleri: Olayları oluş zamanına göre sıralar. Zaman ile ilgili kavramları anlamına uygun şekilde söyler.)	Kazanım 18. Zamanla ilgili kavramları açıklar. (Göstergeleri: Olayları oluş zamanına göre sıralar. Zaman ile ilgili kavramları anlamına uygun şekilde açıklar. Zaman bildiren araçların işlevlerini açıklar.)

DİL GELİŞİMİ

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 5. Dili iletişim amacıyla kullanır. (Göstergeleri:Konuşma sırasında göz teması kurar. Jest ve mimikleri anlar. Sohbeta katılır. Konuşmak için sırasını bekler. Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.)	Kazanım 5. Dili iletişim amacıyla kullanır. (Göstergeleri: Konuşma sırasında göz teması kurar. Jest ve mimikleri anlar. Sohbeta katılır. Konuşmak için sırasını bekler. Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.)	Kazanım 5. Dili iletişim amacıyla kullanır. (Göstergeleri:Konuşma sırasında göz teması kurar. Jest ve mimikleri anlar. Konuşurken jest ve mimiklerini kullanır. Konuşmayı başlatır. Konuşmayı sürdürür. Konuşmayı sonlandırır. Konuşmalarında nezaket sözcükleri kullanır. Sohbeta katılır. Konuşmak için sırasını bekler. Duygu, düşünce ve hayallerini söyler. Duygu ve düşüncelerinin nedenlerini söyler.)
Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar. (Göstergeleri: Sözel yönergeleri yerine getirir. Dinlediklerini/izlediklerini açıklar.)	Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar. (Göstergeleri: Sözel yönergeleri yerine getirir. Dinlediklerini/izlediklerini açıklar.)	Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar. (Göstergeleri: Sözel yönergeleri yerine getirir. Dinlediklerini/izlediklerinin anlamını açıklar. Dinledikleri/izledikleri hakkında yorum yapar.)

SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİM

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 1. Kendisine ait özellikleri tanıtır. (Gösterge: Adını, soyadını, yaşını, fiziksel özelliklerini ve duygusal özelliklerini söyler.)	Kazanım 1. Kendisine ait özellikleri tanıtır. (Gösterge:Adını, soyadını, yaşını, fiziksel özelliklerini ve duygusal özelliklerini söyler.)	Kazanım 1. Kendisine ait özellikleri tanıtır. (Göstergeleri: Adını, soyadını, yaşını söyler. Fiziksel özelliklerini ve duygusal özelliklerini açıklar.)
Kazanım 2. Ailesiyle ilgili özellikleri tanıtır. (Göstergeleri: Anne ve babasının adını, soyadını, mesleğini vb. söyler. Anne ve babasının saç rengi, boyu, göz rengi gibi fiziksel özelliklerini söyler. Teyze ve amca gibi yakın akrabalarının isimlerini söyler.)	Kazanım 2. Ailesiyle ilgili özellikleri tanıtır. (Göstergeleri: Anne ve babasının adını, soyadını, mesleğini vb. söyler. Anne ve babasının saç rengi, boyu, göz rengi gibi fiziksel özelliklerini söyler. Teyze ve amca gibi yakın akrabalarının isimlerini söyler.)	Kazanım 2. Ailesiyle ilgili özellikleri tanıtır. (Göstergeleri: Anne ve babasının adını, soyadını, mesleğini vb. söyler. Anne ve babasının saç rengi, boyu, göz rengi gibi fiziksel özelliklerini söyler. Teyze ve amca gibi yakın akrabalarının isimlerini söyler. Telefon numarasını söyler. Evinin adresini söyler.)
Kazanım 3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder. (Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder. Nesnelere alışılmışın dışında kullanır.)	Kazanım 3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder. (Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder. Nesnelere alışılmışın dışında kullanır. Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.)	Kazanım 3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder. (Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla açıklar. Nesnelere alışılmışın dışında kullanır. Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.)

SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİM

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 5. Bir olay ya da durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir. (Göstergeleri: Olumlu/olumsuz duygularını sözel ifadeler kullanarak açıklar. Olumsuz duygularını olumlu davranışlarla gösterir.)	Kazanım 5. Bir olay ya da durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir. (Göstergeleri: Olumlu/olumsuz duygularını sözel ifadeler kullanarak açıklar. Olumsuz duygularını olumlu davranışlarla gösterir.)	Kazanım 5. Bir olay ya da durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir. (Göstergeleri: Olumlu/olumsuz duygularını sözel ifadeler kullanarak açıklar. Olumsuz duygularını olumlu davranışlarla göstermenin neden gerekli olduğunu açıklar.)
Kazanım 7. Bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüler. (Göstergeleri: Yetişkin yönlendirmesi ile ya da yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar. Başladığı işi zamanında bitirmek için çaba gösterir.)	Kazanım 7. Bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüler. (Göstergeleri: Yetişkin yönlendirmesi ile ya da yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar. Başladığı işi zamanında bitirmek için çaba gösterir.)	Kazanım 7. Bir işi ya da görevi başarmak için kendini güdüler. (Göstergeleri: Yetişkin yönlendirmesi olmadan bir işe başlar. Başladığı işi zamanında bitirir.)
Kazanım 8. Farklılıklara saygı gösterir. (Göstergeleri: Kendisinin farklı özellikleri olduğunu söyler. İnsanların farklı özellikleri olduğunu söyler.)	Kazanım 8. Farklılıklara saygı gösterir. (Göstergeleri: Kendisinin farklı özellikleri olduğunu söyler. İnsanların farklı özellikleri olduğunu söyler.)	Kazanım 8. Farklılıklara saygı gösterir. (Göstergeleri: Kendisinin farklı özellikleri olduğunu açıklar. İnsanların farklı özellikleri olduğunu açıklar. Etkinliklerde farklı özellikteki çocuklarla birlikte yer alır.)
Kazanım 9. Farklı kültürel özellikleri açıklar. (Göstergeleri: Kendi ülkesinin kültürüne ait özellikleri söyler. Farklı ülkelerin kendine özgü kültürel özellikleri olduğunu söyler.)	Kazanım 9. Farklı kültürel özellikleri açıklar. (Göstergeleri: Kendi ülkesinin kültürüne ait özellikleri söyler. Farklı ülkelerin kendine özgü kültürel özellikleri olduğunu söyler.)	Kazanım 9. Farklı kültürel özellikleri açıklar. (Göstergeleri: Kendi ülkesinin kültürüne ait özellikleri söyler. Kendi ülkesinin kültürü ile diğer kültürlerin benzer ve farklı özelliklerini söyler. Farklı ülkelerin kendine özgü kültürel özellikleri olduğunu söyler.)
Kazanım 10. Sorumluluklarını yerine getirir. (Göstergeleri: Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir. Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir.)	Kazanım 10. Sorumluluklarını yerine getirir. (Göstergeleri: Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir. Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir.)	Kazanım 10. Sorumluluklarını yerine getirir. (Göstergeleri: Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir. Üstlendiği sorumluluğu yerine getirir. Sorumluluklar yerine getirilmediğinde olası sonuçları söyler.)
Kazanım 12. Değişik ortamlardaki kurallara uyar. (Göstergeleri: Değişik ortamlardaki kuralların belirlenmesinde düşüncesini söyler. Kuralların gerekli olduğunu söyler.)	Kazanım 12. Değişik ortamlardaki kurallara uyar. (Göstergeleri: Değişik ortamlardaki kuralların belirlenmesinde düşüncesini söyler. Kuralların gerekli olduğunu söyler.)	Kazanım 12. Değişik ortamlardaki kurallara uyar. (Göstergeleri: Değişik ortamlardaki kuralların belirlenmesinde düşüncesini söyler. Kuralların gerekli olduğunu söyler. İstekleri ile kurallar çeliştiğinde kurallara uygun davranır. Nezaket kurallarına uyar.)

SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİM

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 15. Kendine güvenir. (Göstergeleri: Kendine ait beğendiği ve beğenmediği özelliklerini söyler. Grup önünde kendini ifade eder.)	Kazanım 15. Kendine güvenir. (Göstergeleri: Kendine ait beğendiği ve beğenmediği özelliklerini söyler. Grup önünde kendini ifade eder.)	Kazanım 15. Kendine güvenir. (Göstergeleri: Kendine ait beğendiği ve beğenmediği özelliklerini söyler. Grup önünde kendini ifade eder. Gerektiği durumlarda farklı görüşlerini söyler. Gerektiğinde liderliği üstlenir.)
Kazanım 16. Toplumsal yaşamda bireylerin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar. (Göstergeleri: Toplumda farklı rol ve görevlere sahip kişiler olduğunu söyler. Aynı kişinin farklı rol ve görevleri olduğunu söyler.)	Kazanım 16. Toplumsal yaşamda bireylerin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar. (Göstergeleri: Toplumda farklı rol ve görevlere sahip kişiler olduğunu söyler. Aynı kişinin farklı rol ve görevleri olduğunu söyler.)	Kazanım 16. Toplumsal yaşamda bireylerin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar. (Göstergeleri: Toplumda farklı rol ve görevlere sahip kişiler olduğunu açıklar. Aynı kişinin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar.)

MOTOR GELİŞİM

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 1. Yer değiştirme hareketleri yapar. (Göstergeleri: Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar. Yönergeler doğrultusunda yürür. Yönergeler doğrultusunda koşar. Belli bir yükseklikten atlar. Belli bir yüksekliğe zıplar.)	Kazanım 1. Yer değiştirme hareketleri yapar. (Göstergeleri: Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar. Yönergeler doğrultusunda yürür. Yönergeler doğrultusunda koşar. Belli bir yükseklikten atlar. Belli bir yüksekliğe zıplar.)	Kazanım 1. Yer değiştirme hareketleri yapar. (Göstergeleri: Isınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar. Yönergeler doğrultusunda yürür. Yönergeler doğrultusunda koşar. Belli bir yükseklikten atlar. Belli bir yüksekliğe zıplar. Belli bir yüksekliğe tırmanır. Tırmanılan yükseklikten iner. Engelin üzerinden atlar. Koşarak bir engel üzerinden atlar. Çift ayak sıçrayarak belirli mesafe ilerler. Tek ayak sıçrayarak belirli mesafe ilerler. Belirlenen mesafede yuvarlanır. Belirli bir mesafeyi sürünerek gider. Belirlenen noktadan çift ayakla ileriye doğru atlar. Kayma adımı yaparak belirli mesafede ilerler. Galop yaparak belirli mesafede ilerler. Sekerek belirli mesafede ilerler.)
Kazanım 2. Denge hareketleri yapar. (Göstergeleri: Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır. Atlama, konma, başlama, durma ile ilgili denge hareketlerini yapar. Çizgi üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.)	Kazanım 2. Denge hareketleri yapar. (Göstergeleri: Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır. Atlama, konma, başlama, durma ile ilgili denge hareketlerini yapar. Çizgi üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.)	Kazanım 2. Denge hareketleri yapar. (Göstergeleri: Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır. Atlama, konma, başlama, durma ile ilgili denge hareketlerini yapar. Tek ayak üzerinde durur. Tek ayak üzerinde sıçrar. Bireysel ve eşli olarak denge hareketleri yapar. Çizgi üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür. Denge tahtası üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.)

MOTOR GELİŞİM

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 3. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.(Göstergeleri: Küçük top ile omuz üzerinden atış yapar. Atılan topu elleri ile tutar. Küçük topu tek elle yerden yuvarlar.)	Kazanım 3. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Bireysel ve eşli olarak nesnelere kontrol eder. Küçük top ile omuz üzerinden atış yapar. Atılan topu elleri ile tutar. Duran topa koşarak gelip ayakla vurur. Küçük topu tek elle yerden yuvarlar. Farklı boyut ve ağırlıktaki nesnelere hedefe atar. Nesnelere kaldırır, taşır, iter, çeker.)	Kazanım 3. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Bireysel ve eşli olarak nesnelere kontrol eder. Küçük top ile omuz üzerinden atış yapar. Atılan topu elleri ile tutar. Duran topa koşarak gelip ayakla vurur. Küçük topu tek elle yerden yuvarlar. Raket/sopa ile sabit topa vurur. Topu olduğu yerde ritmik olarak sektirir. Farklı boyut ve ağırlıktaki nesnelere hedefe atar. Nesnelere kaldırır, taşır, iter, çeker. İp atlar.)
Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.(Göstergeleri: Nesnelere toplar. Nesnelere kaptan kaba boşaltır. Nesnelere üst üste/yan yana/iç içe dizer. Nesnelere takar, çıkarır, ipe vb. dizer. Malzemelere elleriyle şekil verir.)	Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Nesnelere toplar. Nesnelere kaptan kaba boşaltır. Nesnelere üst üste/yan yana/iç içe dizer. Nesnelere takar, çıkarır, ipe vb. dizer. Nesnelere değişik malzemelerle bağlar. Malzemeleri keser, yapıştırır, değişik şekillerde katlar. Değişik malzemeler kullanarak resim yapar. Nesnelere kopartır/yırtar, sıkar, çeker/gerer, açar/kapar, döndürür. Malzemelere elleriyle şekil verir.)	Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Nesnelere toplar. Nesnelere kaptan kaba boşaltır. Nesnelere üst üste/yan yana/iç içe dizer. Nesnelere takar, çıkarır, ipe vb. dizer. Nesnelere değişik malzemelerle bağlar. Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir. Malzemeleri keser, yapıştırır, değişik şekillerde katlar. Değişik malzemeler kullanarak resim yapar. Nesnelere kopartır/yırtar, sıkar, çeker/gerer, açar/kapar, döndürür. Malzemelere elleriyle şekil verir. Malzemelere araç kullanarak şekil verir. Kalem doğru tutar, kalem kontrolünü sağlar, çizgileri istenilen nitelikte çizer.)
Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. (Göstergeleri: Bedenini, nesnelere ve vurmali çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Basit dans adımlarını yapar.)	Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.(Göstergeleri: Bedenini, nesnelere ve vurmali çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Basit dans adımlarını yapar. Müzik ve ritim eşliğinde dans eder.)	Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. (Göstergeleri: Bedenini, nesnelere ve vurmali çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Basit dans adımlarını yapar. Müzik ve ritim eşliğinde dans eder. Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardına yapar.)

ÖZBAKIM BECERİLERİ

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Kazanım 1. Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular. (Gösterge: Saçını tarar, dişini fırçalar, elini, yüzünü yıkar, tuvalet gereksinimine yönelik işleri yapar.)	Kazanım 1. Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular. (Gösterge: Saçını tarar, dişini fırçalar, elini, yüzünü yıkar, tuvalet gereksinimine yönelik işleri yapar.)	Kazanım 1. Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular. (Göstergeleri: Saçını tarar, dişini fırçalar, elini, yüzünü yıkar, tuvalet gereksinimine yönelik işleri yapmada yetkinlik kazanır.)
Kazanım 7. Kendini tehlikelerden ve kazalardan korur. (Göstergeleri: Tehlikeli olan durumları söyler. Kendini tehlikelerden ve kazalardan korumak için yapılması gerekenleri söyler. Temel güvenlik kurallarını söyler.)	Kazanım 7. Kendini tehlikelerden ve kazalardan korur. (Göstergeleri: Tehlikeli olan durumları söyler. Kendini tehlikelerden ve kazalardan korumak için yapılması gerekenleri söyler. Temel güvenlik kurallarını söyler.)	Kazanım 7. Kendini tehlikelerden ve kazalardan korur. (Göstergeleri: Tehlikeli olan durumları söyler. Kendini tehlikelerden ve kazalardan korumak için yapılması gerekenleri söyler. Temel güvenlik kurallarını söyler. Tehlikeli olan durumlardan, kişilerden, alışkanlıklardan uzak durur. Herhangi bir tehlike ve kaza anında yardım ister.)

İlkokul Çağındaki Çocukların Gelişim Özellikleri

- ✦ Yürürken ve hareket ederken dengelidir, beden koordinasyonunu sağlar.
- ✦ Kalemı doğru tutarak kontrolünü sağlar.
- ✦ İnsan resmini eksiksiz çizer.
- ✦ Makasla bir şekli kesip çıkarır.
- ✦ Bağımsız olarak tuvalete gider ve temizliğini yapar.
- ✦ Yemeklerini kendi başına dökmeden yer.
- ✦ Basit toplama ve çıkarma işlemleri yapar.
- ✦ Bir resimde gördüğü en az 4 nesneyi hatırlar.

- ✦ Basit geometrik şekilleri kopyalar.
- ✦ Zıt ve benzer kavramları doğru ve yerinde kullanır.
- ✦ Dün/bugün/yarın kavramlarını doğru ve yerinde kullanır.
- ✦ Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurar.
- ✦ Duygu ve düşüncelerini anlaşılır ve akıcı bir biçimde aktarır.
- ✦ Çevresinde gördüğü görsel ve yazılı materyali inceler, açıklar.
- ✦ Anne ve babadan ayrı kalmakta sorun yaşamaz.
- ✦ Okula gelirken istekli ve mutludur.
- ✦ Arkadaşları ile yaşadığı sorunla baş eder.
- ✦ Arkadaşları ile olumlu ilişkiler kurar ve sürdürür.
- ✦ Aldığı sorumluluğu yetişkin yönlendirmesi olmadan yerine getirir.
- ✦ Olumsuz duygularını başkalarına zarar vermeden ifade eder.
- ✦ Kuralların önemini bilir ve kurallara uyar.

OKULA UYUM PROGRAMI İLKOKUL KAZANIMLARI

Kazanım Alanı Program Türü	Okula Hazırlanma	Okula Yerleşme	Okulla Bütünleşme
Hayat Bilgisi	5	8	3
Türkçe	2	11	6
Oyun ve Fiziki Etkinlikler	4	6	4
Görsel Sanatlar	1	1	4
Toplam	15	26	17

HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
H.B.1.1.1. Öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır.	H.B.1.1.1. Öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır.	H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.
H.B. 1.1.2. Sınıfının okul içindeki yerini bulur. <i>Yönle ilgili temel kavramlardan; sağında, solunda, önünde, arkasında, altında, üstünde, yanında, karşısında vb. üzerinde durulacaktır.</i>	H.B. 1.1.2. Sınıfının okul içindeki yerini bulur. <i>Yönle ilgili temel kavramlardan; sağında, solunda, önünde, arkasında, altında, üstünde, yanında, karşısında vb. üzerinde durulacaktır.</i>	H.B.1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.
H.B.1.1.7. Okula gidiş ve gelişlerde güvenlik kurallarına uyar. <i>Servis araçlarında uyulması gereken temel kurallar, yaya geçidi, kaldırım ve yolların kullanımı ile tanıdığı ve tanımadığı kimselerle iletişimde nelere dikkat etmesi gerektiği konuları üzerinde durulacaktır.</i>	H.B.1.1.3. Sınıf içerisinde bulunan eğitim-öğretim araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.	H.B.1.1.14. Bireysel farklılıklara saygı duyar.
H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.	H.B.1.1.4. Okulunun bölümlerini tanır. <i>Öğrencilere; okulun bölümlerini görerek ve gözlemleyerek tanımaları amacıyla öğretmen eşliğinde okulun idari kısmı, öğretmenler odası, rehberlik servisi, kantin, kütüphane, spor salonu vb. birimleri tanıtılmaktadır.</i>	
H.B.1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.	H.B.1.1.5. Okul çalışanlarını tanır. <i>Öğretmenler, okul müdür yardımcıları, okul müdürü ve diğer hizmetlerde çalışan kişileri tanıtmada üzerinde durulacaktır.</i>	
	H.B.1.1.7. Okula gidiş ve gelişlerde güvenlik kurallarına uyar. <i>Servis araçlarında uyulması gereken temel kurallar, yaya geçidi, kaldırım ve yolların kullanımı ile tanıdığı ve tanımadığı kimselerle iletişimde nelere dikkat etmesi gerektiği konuları üzerinde durulacaktır.</i>	
	H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.	
	H.B.1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.	

TÜRKÇE PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
T1.1. SÖZLÜ İLETİŞİM T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.	T1.1. SÖZLÜ İLETİŞİM T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden seviyesine uygun cümleler kurar.	T1.1. SÖZLÜ İLETİŞİM T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.
T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.	T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.	T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.
T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.	T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.	T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.
T1.1.2.2. Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.	T1.1.2.2. Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.	T1.1.2.2. Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.
T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur. <i>Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.</i>	T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur. <i>Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.</i>	T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur. <i>Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.</i>
	T1.1.4. Topluluk önünde konuşur.	T1.1.4. Topluluk önünde konuşur.
	T1.1.5. Düşüncelerini ve duygularını daha iyi ifade edebilmek için uygun yerlerde çizimler, resimler vb. görselleri kullanır.	
	T.1.1.10 Dinledikleri ve izlediklerinde geçen yönergeleri takip eder ve uygular.	
	T1.1.14. Konuşmacının sözlü olmayan (jest, mimik ve beden dili vb.) mesajlarını anlar.	
	T1.2. OKUMA T1.2.5. Metni canlandırarak okur.	
	T1.2.6. Düzeyine ve konuya uygun görsel okuma yapar.	

OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİK PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
1. Yer değiştirme hareketlerini yapar.	1. Yer değiştirme hareketlerini yapar.	8. Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.
2. Dengeleme hareketlerini yapar.	2. Dengeleme hareketlerini yapar.	9. Temel hareketleri yaparken dengesini sağlamak için vücut bölümlerini kullanarak stratejiler geliştirir.
5. Ritim ve müzik eşliğinde hareket eder.		24. Oyun ve fiziki etkinlikler sırasında çeşitli iletişim becerileri gösterir.
8. Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.	8. Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.	26. Oyun ve fiziki etkinliklerle ilgili çeşitli bilgi edinme yollarını kullanır.
	10. Oyunu belirlenen kurallara göre oynar.	
	11. Oyunda kullanılan basit stratejileri/taktikleri tanımlar.	

GÖRSEL SANATLAR PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
1.1.2. Görsel sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.	1.1.2. Görsel sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.	1.1.1. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken uygulama basamaklarını bilir. <i>Görsel sanat çalışması oluşturma süreci; duygu, düşünce, gözlem, malzemenin belirlenmesi ve biçimlendirme basamaklarını içerir.</i>
		1.1.2. Görsel sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.
		1.1.3. Duygu ve düşüncelerini görsel sanat çalışmasına yansıtır.
		1.1.4. Görsel sanat çalışmalarını temalardan, konulardan, fikirlerden, şiirlerden, hikâyelerden esinlenerek oluşturur.

Ortaokul Çağındaki Çocukların Gelişim Özellikleri

- ★ Küçük kaslarının gelişimi sonucu el becerileri artar.
- ★ Hareket etkinlikleri için gerekli kuvvet sağlanır.
- ★ Hareketleri belli bir hızla yapabilirler.
Vücut harekete uygun bir şekilde esneklik kazanır.
- ★ Bu dönemde sayı, uzay, zaman, ağırlık, boyut, hacim kavramları iyice yerleşmeye başlar.
- ★ Kendilerini eleştirebilirler.
- ★ Çocuğun kelime hazinesi çok gelişmiştir.
- ★ Yazı ile kendilerini anlatabilirler.
- ★ Sevilmek, beğenilmek, başarılı olmak, kendini güven altında hissetmek, yeni tecrübeler kazanmak belli başlı ihtiyaçlardandır.

- ★ Duygularına hâkim olma özellikleri artar.
- ★ Kendi kabuğuna çekilme, fazla hayal kurma durumları gözlemlenebilir.
- ★ Davranışlarının büyükler tarafından beğenilmesine önem verir.
- ★ Bu dönemde korku, öfke, kıskançlık, neşe, sevgi gibi duygusal hâlleri çabuk değişir.
- ★ Diğer insanlarla fikir alışverişine girme konusunda durmadan ilerlerler.
- ★ Birtakım veya kulübün başarı ya da başarısızlıklarıyla kendilerini özdeşleştirme yetenekleri artar.
- ★ Cinsler arası gruplaşmalar daha yoğunlaşır.
- ★ Uyumlu ve iş birlikçi durumuna gelir. Grup içindeki rolünü benimser.
- ★ Grubun vereceği sorumlulukları yüklenir.
- ★ Toplumun onaylamayacağı, suç olarak kabul ettiği davranışlardan sakınır.
- ★ Arkadaş edinmeyi bilir.
- ★ Duyguları sağlıklı olarak ifade eder.

OKULA UYUM PROGRAMI ORTAOKUL KAZANIMLARI

Kazanım Alanı Program Türü	Okula Hazırlanma	Okula Yerleşme	Okulla Bütünleşme
Sosyal Bilgiler	3	3	3
Türkçe	1	1	3
Toplam	4	4	4

SOSYAL BİLGİLER PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
B.T.1. Bulunduğu grup içindeki yerini fark eder.	B.T.1. Bulunduğu çeşitli gruplar içindeki yerini kavrar.	B.T.1. Bulunduğu çeşitli grup ve kurumlar içinde gruba uyum sağlar.
B.T.2. İçinde bulunduğu gruplara ait rolleri fark eder.	B.T.2. İçinde bulunduğu gruplara ait rolleri ilişkilendirir.	B.T.2. İçinde bulunduğu gruplara ait rollerde etkin rol alır.
B.T.3. Katıldığı gruplarda aldığı roller ile rollerin gerektirdiği hak ve sorumlulukları söyler.	B.T.3. Katıldığı gruplarda aldığı roller ile rollerin gerektirdiği hak ve sorumlulukları ilişkilendirir.	B.T.3. Katıldığı gruplarda aldığı roller ile rollerin gerektirdiği hak ve sorumlulukları uygular.

TÜRKÇE PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
Dinleme Kurallarını Uygulama. (Kazanımlar: Konuşan kişiyi dinler.	Dinleme Kurallarını Uygulama. (Kazanımlar: Dinlemek için hazırlık yapar. Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır.	Dinleme Kurallarını Uygulama. (Kazanımlar: Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır. Görgü kurallarına uygun dinler. İletişimde yönergeleri dikkatle dinler.)

3. OTURUM OKULA UYUM PROGRAMI VELİ ETKİNLİKLERİ

Etkinlik 3.1 Isınma

Ortamdan katılımcıların ilgisini çekebilecek bir nesne seçilir. Nesnenin seçiminin ardından katılımcılara bu nesnenin asıl işlevi dışında nerelerde ve nasıl kullanılabileceği üzerinde düşünmeleri söylenir. İlk olarak eğitimci, katılımcılara örnek gösterir. Örneğin, nesne bir tel zımba ise telgraf işlevi görür gibi canlandırma yapılır. Katılımcılar da nesneyi ellerine alarak düşüncelerini canlandırırlar.

Etkinlik 3.2 Okula Uyum Veli Etkinliği Formatı, Örnek Etkinlikler ve Uygulamaları

Oturum öncesinde okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeyleri için geliştirilen Okula Uyum Veli Etkinlikleri, etkinlik numaraları kâğıtlara yazılarak her bir düzey ayrı olacak şekilde üç ayrı torbaya atılır. Oturuma başladığında, öncelikle Veli Etkinliği Formatı sunu yoluyla paylaşılır ve katılımcılara etkinliklerin nasıl geliştirildiğinden ve neleri içerdiğinden söz edilir. Ardından gruptan rol oynama için gönüllü olan sekiz kişi seçilir. Bu sekiz kişi, biri anne ya da baba, diğeri ise çocuk olacak şekilde ikişerli gruplara ayrılırlar. Her gruptan okul öncesi, ilkokul ve ortaokul etkinlik torbalarından bir etkinliği canlandırmak üzere bir kâğıt seçmeleri beklenir. sekiz katılımcı dört çift oluşturacağı için, her düzeyden en az bir, bir düzeyden ise fazladan bir canlandırma gerçekleştirilecektir.

Canlandırma yapacak kişilere hazırlık için yeterli süre tanandıktan sonra, etkinlikler anne ya da baba ve çocuk rolleri ile canlandırılır. Uygulamaların ardından rol oynayan kişilere, diğer katılımcıların aile-çocuk etkileşimi ve okula uyum temaları çerçevesinde varsa olumlu geri bildirimlerini vermeleri istenir. Uygulanan etkinliklerin kazanımları vurgulanarak süreç tamamlanır.

Sunuda paylaşılacak olan Veli Etkinliği Formatı ve her düzeyden bir veli etkinliği örneği verilmiştir.

Okula Uyum Programı Aile Etkinliği Formatı - Okul Öncesi Dönem

Etkinliğin Adı	
Grup	
Yaklaşık Süre	
Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?	
Materyaller	
Süreç	

Okul Öncesi Dönem Aile Etkinliği Örneği

Etkinliğin Adı	Ponponları Yerleştirelim (Etkinlik 1)
Grup	48-60 ay
Yaklaşık Süre	30 dakika
Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?	Küçük kasları (el, parmak) gelişir.Kendine güveni artar.
Materyaller	Mandal, plastik kase, buz kalıbı, ponpon, maşa
Süreç	Buz kalıbını çocuğun önüne koyun ve ponponları çocuğa gösterin.Çocuktan ponponları maşa yardımıyla alıp buz kalıbındaki her bir bölmeye koymasını isteyin (Eğer çocuk maşayı kullanmakta zorlanırsa parmakları ile yapabilir.).Çocuk maşayla ponponları koyma işini başardıktan sonra ponponları mandalla koyması istenebilir.

Okula Uyum Programı Veli Etkinliği Formatı İlkokul/Ortaokul

Etkinlik No:	
Etkinliğin Adı:	
Grup	
Yaklaşık Süre:	
Etkinlik sonunda çocuğunuz neler kazanacak?	
Araç-gereç-ortam:	
Süreç:	

İlkokul Dönemi Veli Etkinliği Örneği

Etkinlik No:	2
Etkinliğin Adı:	Ham Ham Hamur
Sınıf	1. sınıf
Yaklaşık Süre:	15 dakika
Etkinlik sonunda çocuğunuz neler kazanacak?:	• Parmak kasları gelişir.• El göz koordinasyonu gelişir.• Dikkatini yaptığı işe verir.• Estetik duygusu gelişir.
Araç-gereç-ortam:	Tutkal, un, nişasta, sulu ya da guaj boya. 1 kap. Mutfak ve/veya geniş bir masa.

Süreç:	• Bir kap içerisinde 1 bardak beyaz tutkal, $\frac{3}{4}$ bardak un ve $\frac{1}{2}$ bardak nişasta karıştırılır.• Anne baba ve çocuk birlikte bu karışımı yoğurlar ve seramik hamuru elde edilir.• Nemli bir beze sarılan hamur bir gece dolapta bekletildikten sonra çeşitli figürler yapmak için kullanılabilir.• Aile üyeleri ve çocuk bu hamurdan yeterli büyüklükte parçalar alarak ufak biblolar oluştururlar.• Hamura istendiği gibi şekil verildikten sonra biblolar sulu boya ile renklendirilir.

Ortaokul Dönemi Veli Etkinliği Örneği

Etkinlik No:	3
Etkinliğin Adı:	Okulda Yapacaklarım Resim Kitabı
Grup	10 - 11 yaş
Yaklaşık Süre:	45 dk.
Etkinlik sonunda çocuğunuz neler kazanacak?	Okulda yapacaklarını tanımlama El-göz koordinasyonu
Araç-gereç-ortam:	Resim kâğıdı, boya kalemleri, zımba, makas
Süreç:	Çocuğunuzla beraber resim kâğıdı ve boya kalemlerini alın. Resim kâğıtlarını kartpostal boyutunda keserek küçük resim kartları oluşturun. Resim kartlarına çocuğunuz ilkokula başlarken okulun ilk günü yaptıklarını sırasıyla beraber resmedin. Örneğin; okula gitmeden önce beraber kahvaltı ettiğiniz resim, ilk resim olabilir. Daha sonra çocuğunuzun okula gitmek için servise binerken ya da yolda yürürken bir resmini yapabilirsiniz. Çocuğunuzun okuldan eve geldiği resme sıra gelene kadar adım adım okulun ilk günün her anını resmetmeye çalışın. Daha sonra ilkokulun ilk günü ne olduğu üzerine çocuğunuzla konuşun. Çocuğunuza artık ortaokula gideceğini ve benzer durumları burada da yaşayabileceğini anlatın. Çocuğunuzdan hazırladığınız resim kartlarından ortaokulun ilk günü neler yaşayabileceğini seçmesini isteyin. Seçtiği ve seçmediği kartlar üzerinden ilkokul ve ortaokulda ne gibi farklar ve benzerlikler olduğunu, onu ortaokulda farklı olarak neler bekleyebileceği üzerine çocuğunuzla sohbet edin.

4. OTURUM OKULA UYUM OKUL ETKİNLİKLERİ

Etkinlik 4.1 Okula Uyum Okul Etkinliği Formatı, Örnek Etkinlikler ve Uygulamaları

Oturum öncesinde okul öncesi, ilkokul ve ortaokul düzeyleri için geliştirilen Okula Uyum Okul Etkinlikleri, etkinlik numaraları kâğıtlara yazılarak her bir düzey ayrı olacak şekilde üç ayrı torbaya atılır. Oturuma başlandığında, öncelikle Okul Etkinliği Formatı sunu yoluyla paylaşılır ve katılımcılara etkinliklerin nasıl geliştirildiği ve neleri içerdiği açıklanır. Ardından katılımcılar üç gruba ayrılır. Her grup farklı bir torbadan (her düzeyden bir seçim olacak şekilde) bir etkinlik seçer. Seçilen etkinlikler için her gruptan kendi aralarında seçilen bir “uygulayıcı”, bir de uygulamanın hedef kitlesini oluşturan “öğrencilerin”

rollerini paylaşılması beklenir. Hazırlık için gruplara yeterli süre tanıldıktan sonra, her grup etkinliğinde üstlendiği rolleri canlandırır ve böylece seçilen etkinlikler rol oynama yoluyla ele alınmış olur. Uygulamaların ardından rol alan gruptaki kişilere, diğer katılımcıların öğretmen-çocuk etkileşimi ve okula uyum temaları çerçevesinde varsa olumlu geri bildirimlerini vermeleri istenir. Uygulanan etkinliklerin kazanımları vurgulanarak süreç tamamlanır.

Sunuda paylaşılacak olan Okul Etkinliği Formatı ve her düzeyden bir okul etkinliği örneği yer almaktadır.

Okul Öncesi Dönem Okul Etkinliği Formatı

Etkinlik No:	
Etkinliğin Adı:	
Yaş Grubu:	
Etkinlik Çeşidi:	
Kazanımlar ve Göstergeleri:	
Materyaller:	
Öğrenme Süreci:	
Değerlendirme:	

Okul Öncesi Dönem Okul Etkinliği Örneği

Etkinlik No:	YERLEŞME-22
Etkinliğin Adı:	El Ele Tutuşalım
Yaş Grubu:	48-60 ay
Etkinlik Çeşidi:	Sanat
Kazanımlar ve Göstergeleri:	Motor Gelişim Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Malzemeleri keser, yapıştırır, değişik şekillerde katlar. Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.)
Materyaller:	A4 Kâğıdı, değişik boyalar, makas,
Öğrenme Süreci:	• Çocuklar masaya otururlar.• Öğretmen hepsine birer beyaz kâğıt verir.• Bir ellerini kâğıda çizip kesmelerini ve boyamalarını ister.• Öğretmen de kendi elini çizip, keser ve boyar.• Öğretmen çizdiği elini duvara asar.• Çocuklar da bitirdikçe ellerini bitişik olacak şekilde yan yana asarlar. Masada oturup duvarda asılı olan ellerle ilgili konuşurlar (en büyük, en küçük, renkleri).
Değerlendirme:	• Duvardaki en büyük el kimin?• Duvardaki en küçük el kimin?

İlkokul ve Ortaokul Dönemi Okul Etkinliği Formatı

Etkinlik No:	
Etkinliğin Adı:	
Sınıf:	
Yaklaşık Süre:	
Öğrenme Alanı:	
Kazanımlar:	
Beceriler:	
Araç-gereç-ortam:	
Süreç:	
Değerlendirme	

İlkokul Dönemi Okul Etkinliği Örneği

Etkinlik No:	Yerleşme 1
Etkinliğin Adı:	Haydi Tanışalım!
Sınıf:	1. sınıf
Yaklaşık Süre:	20 dakika
Öğrenme Alanı:	Oyun
Kazanımlar: (Hayat Bilgisi, Türkçe, ile ilgili)	H.B.1.1.1. Öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır. T.1.1. Sözlü İletişim T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden seviyesine uygun cümleler kurar. T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır. T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur. T1.1.4. Topluluk önünde konuşur.
Beceriler:	Kendisini ve başkalarını tanıtmaya
Araç-gereç-ortam:	Renkli yumak, sınıf
Süreç:	Öğretmen çocuklarla birlikte sınıf içerisinde el ele tutuşup biraz açılarak bir çember oluşturur.Elindeki renkli yumakla neler yapabilecekleri hakkında çocukların fikirlerini sorar ve tüm çocuklara söz hakkı vermeye özen gösterir.Aldığı cevaplar üzerine çocuklara bu yumak aracılığı ile tanışabileceklerini söyler.İlk olarak yumağı elinde tutan öğretmen kendini tanıtır ve en sevdiği oyunun adını söyler.Daha sonra elindeki yumağın ucunu tutarak çemberdeki çocuklardan birine yumağı atar ve onun da kendisini gruba tanıttığını ister.Yumağın ucunu elinde bulunduran çocuklar bir kez sıra almış oldukları için ip tekrar onlara atılmaz.Her bir çocuk kendinden önceki arkadaşının adını ve sevdiği oyunu tekrar ettikten sonra kendini tanıtır. Oyun tüm çocuklar kendilerini tanıttıkça devam eder. Alternatif: Sınıf büyüklüğünün yeterli olmadığı durumlarda öğretmen aynı etkinliği okul bahçesinde gerçekleştirebilir.
Değerlendirme:	Oyun sonunda öğretmen tüm çocukların ismini tekrar eder, arkadaşları arasında ismini hatırlayamadıkları kimse olup olmadığını çocuklara sorar. Akılda kalmayan isimler ya da oyunlar varsa tekrar edilir, alternatif bir tanışma oyunu oynanarak isimlerin kalıcı hâle gelmesi sağlanır.

Ortaokul Dönemi Okul Etkinliği Örneği

Etkinlik No:	Yerleşme 9
Etkinliğin Adı:	Eşini Tanıt
Sınıf:	5. sınıf
Yaklaşık Süre:	40 dakika
Öğrenme Alanı:	Oyun
Kazanımlar: (Türkçe, Rehberlik dersleri ile ilgili)	Dinleme Kurallarını Uygulama. (Kazanımlar: Dinlemek için hazırlık yapar. Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır. İyi bir dinleyici olmanın gerektirdiği davranışları uygular. İletişimde yönerge dinlemenin gerekliliğini açıklar.) K.İ.4.Kendini arkadaşının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar. Empati kavramını örneklerle açıklar. Empatik davranışın özelliklerini söyler. K.İ.5. Başkalarıyla iletişim kurar.
Beceriler:	İletişim
Araç-gereç-ortam:	Boş bir alan, sınıf ortamı ya da okul bahçesi
Süreç:	Öncelikle öğrencilerle beraber boş bir alana gidilir.Eğer bahçe ya da spor salonu yoksa sınıftaki sıralar kenarlara alınarak ortada boş bir alan yaratılır.Öğretmen tüm öğrencilerden ayağa kalkmalarını ve alanda bir süre gezinmelerini ister.Daha sonra sınıf içinde hiç tanımadıkları ya da en az tanıdıkları bir arkadaşlarını seçerek ikişerli eş olmalarını söyler.Eşler verilen 6 dakikalık süre içerisinde birbirleri hakkında olabildiğince bilgi toplarlar.Süre bitiminde tüm sınıf bir araya gelinir ve herkes kendi eşi hakkında öğrendiklerini kullanarak eşini sınıfa kendisi imiş gibi tanıtır.
Değerlendirme:	Öğretmen öğrencilere birbirlerini tanımaya çalışırken zorlandığınız durumlar oldu mu, diye sorar. Bu etkinlikten neler öğrendiklerini özetlemeleri istenir.

3. GÜN

	Oturum	Faaliyet	Açıklama
Sabah	1. Oturum	Isınma	Isınma etkinliği (grubun dinamiğine göre eğitimci tarafından seçilir, oluşturulur.)
		Önceki günün değerlendirilmesi	Bir önceki günde anlatılan konulara dair cevaplanmamış soruların cevaplanması
		Sunu	Okula Hazırlanma nedir? Etkinlik örnekleri
	Çay-Kahve Arası		
	2. Oturum	Sunu	Okula yerleşme nedir? Etkinlik örnekleri
Yemek Arası			
Öğleden Sonra	3. Oturum	Isınma	Isınma etkinliği (Grubun dinamiğine göre eğitimci tarafından seçilir, oluşturulur.)
		Sunu	Okulla bütünleşme nedir? Etkinlik örnekleri
	Çay-Kahve Arası		
	4. Oturum	Sunu	Değerlendirme
Günün değerlendirilmesi, kapanış		Katılımcıların güne ilişkin duygu ve düşüncelerinin alınması (yazılı ya da sözlü)	

1. OTURUM: OKULA HAZIRLANMA NEDİR?

Etkinlik 1.1 Isınma

Katılımcılardan ayağa kalkmaları ve o an hissettikleri duyguya uygun biçimde yürümeleri istenir. Katılımcılar hissettikleri duyguyu en iyi temsil eden yürüyüş biçimini bulmaya çalışırlar. Ardından katılımcıların bu yürüyüşü abartmaları istenir ve duygularını tekrar değerlendirmeleri söylenir. Bir süre sonra katılımcılardan yürüyüş biçimlerinin tam tersini yapmaları istenir. Katılımcıların duygularının ne yönde değiştiğine dikkat çekilir. Çalışmanın sonlanması ile birlikte grup paylaşım aşamasına geçer. İlk hissedilen duygulara ve beden hareketindeki değişimlerin, bireyin duyu dünyasında nasıl bir değişikliğe yol açtığına dikkat çekilir. "Okula hazırlanma"nın eylemsel bir durum olduğu ve öğrencinin duyu durumunda değişimler oluşturduğunun önemi vurgulanır. Ardından güne başlanır.

Etkinlik 1.2 Önceki Günün Değerlendirilmesi

Katılımcılara bir önceki günde anlatılan konulara ilişkin sorularının olup olmadığı sorulur. Dile getirilen sorular yanıtlanır. Benzer şekilde önceki güne ilişkin olumlu ya da olumsuz duyguların ifade edilmesine olanak tanınır. Bundan sonrasında birlikte çalışmayı engelleyebilecek durumlar için ya da çalışmanın daha verimli hâle gelebilmesi için önlemler alınır.

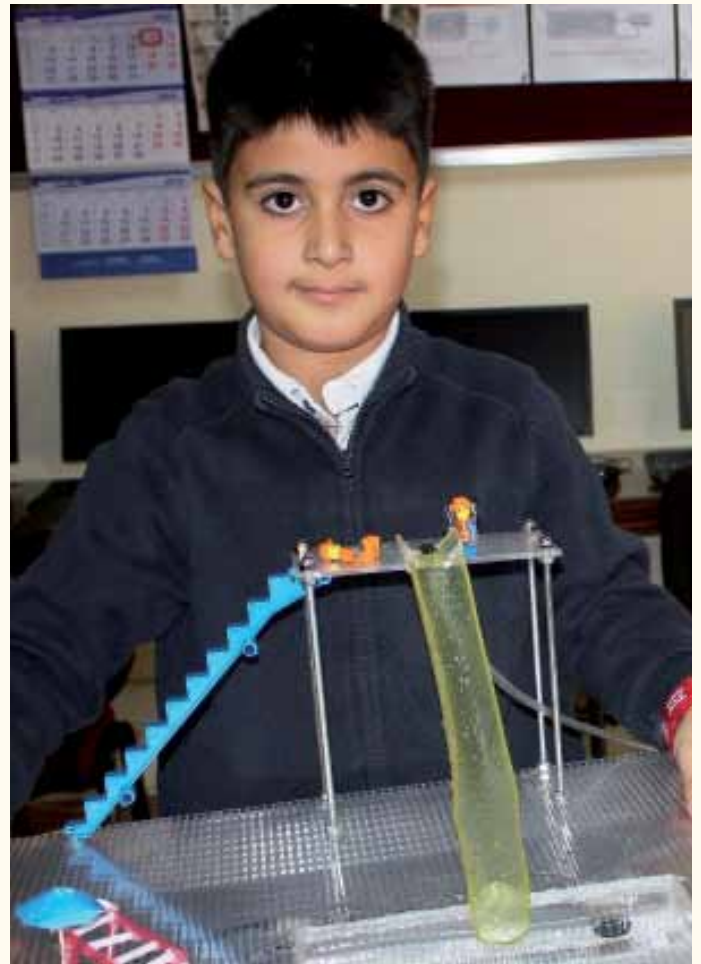
Okula Hazırlık

Etkinlik 1.3 “Okula Hazırlanma” Kavramının Tanıtımı

Katılımcılar üç gruba ayrılır. Öğretmenlerin çalıştıkları kademeye göre (okul öncesi, ilkököl ve ortaokul) gruplanmaları istenir. Grup sayılarında bir eşitsizlik olursa farklı kademelerdeki gruplara geçiş yapılabileceği ifade edilir. Ardından her bir gruba “Okula Hazırlıkta Çocukların Rollerini”, “Okula Hazırlıkta Ailelerin Rollerini” ve “Okula Hazırlıkta Okulların Rollerini” yazan kartlar verilir. Her bir grup kendi içerisinde bu kavramların ne anlama geldiğini tartışır. Her bir grubun bu kavramlara ilişkin bir sunu hazırlaması istenir. Kavramlar “okul öncesi, ilkököl ve ortaokul için” ayrı ayrı ele alınır. Grupların içlerinden seçeceği bir ya da birden fazla temsilci ile hazırladıkları kavramları büyük gruba sunmaları istenir. Ardından eğitimci tarafından “Okula Hazırlanma” kavramı açıklanır ve ailelerin okula hazırlanmada önemi vurgulanır. Varsa eksikler tamamlanır ve sorular cevaplandırılır.

Özetleme ve geri bildirim aşamasında bu bilgilerden yararlanılabilir.

Çocuklar gelişimleri ile öğrenmeleri açısından bireysel farklılıklara sahiptir. Aynı yaşta olan çocuklar arasında bu tarz farklılıkların olması normal bir durumdur. Bu farklılıkların azaltılmasında aileler süreçte en etkin paydaştır. Ailelerin değerleri, sosyo-ekonomik durumu, kendi eğitim tecrübeleri, ailelerin yaşayışlarını etkilediği gibi çocuklarının okula uyumlarının derecesini de etkilemektedir. Aileler bu süreçte çocuklarını okul ortamına veya değişen kademelere hazırlarken, çocuklarıyla okul hakkında konuşmalı, sosyal becerilerini ve temel sorumluluk duygularını geliştirmeye çalışmalıdır. Araştırmalar; büyük grubun parçası olabilen, konsantrasyon becerisi yüksek, kendi kendine yeterli, sorumluluk alan çocukların okula uyum için daha hazır olduklarını göstermektedir.

Hazır Çocuk

Hazır ailenin ve hazır okulun işlevsel işbirliği ile çocuk okula hazır hale gelir.

Çocukların öğrenme süreci okula başlamadan önce başlar ve okulla birlikte daha ileriye taşınır. Bu bağlamda çocukların okula uyumu bütüncüdür ve gelişim alanlarının tümü daha sonraki okul başarısı ile bağlantılıdır. Söz konusu alanlar, motor gelişim, sosyal-duyuşsal gelişim, bilişsel gelişim ve dil gelişimidir. Bu alanların gelişimi önemli olduğu kadar birbirleri ile bağlantıları da bir o kadar önemlidir. Araştırmalar, zamanlamalarının hassas ve önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, çocukların biyolojik olgunlukları da okula uyumları ile yakından ilişkilidir. Okul öncesi eğitim kurumuna, ilkokula veya ortaokula başlayan çocukların başarısı doğuştan gelen öğrenme becerilerinin geliştirilmesine bağlı olup bu beceriler bir önceki becerilerin ileriye taşınması ile gerçekleşecektir.

Geçiş yaptığı eğitim kademesinde yabancılaşmaktan kaçınarak, yeni ortama kolayca uyum sağlayan, akranlarıyla iyi ilişkiler geliştiren ve kendisine verilen sorumlulukları yerine getiren çocuk, hazır çocuk olarak ifade edilmektedir. Bu dönemde çocuğun kendini sosyal ve duygusal olarak güvende ve yeterli hissetmesi ve öz güveninin artırılması önemlidir. Bütün bunlar, çocuğun okula uyumunu kolaylaştırır.

Hazır Aile

Hazır aile; çocuklarının yeni eğitim basamağına geçişlerinde çocuklarının kaygılarını anlayan, bunlara yönelik çözüm bulmaya çalışan, bu süreçte çocuğına destek olan ve bütün paydaşlarla verimli bir ortaklık kuran ailelerdir.

Her yeni eğitim kademesinde çocuklar daha büyük ve daha karışık bir eğitim kurumuna adım atmaktadır. Okul öncesi dönemde bir öğretmeni olan çocuklar, ilkokul ve ortaokulda birden fazla öğretmenle karşılaşmakta ve yeni arkadaşlıklar kurma-

ya çalışmaktadırlar. Bu geçiş döneminde çocukların söylediklerini dinlemek ve hissettiklerini önemsemek gerekir. Böylelikle, çocukların yeni bir eğitim kademesine geçişi daha kolay olacaktır.

Okula hazır ailenin özellikleri aşağıdaki gibi ifade edilir;

- ★ Çocukların gelişim özellikleri hakkında bilgi sahibi olan,
- ★ Çocukların toplumsal uyumu ve akademik başarısı için eğitim kurumlarının önemini farkında olan,
- ★ Çocukların gelişim alanlarını desteklemeye yönelik zengin uyarıcı çevre sunan,
- ★ Çocukların eğitim sürecinde eğitim kurumlarıyla iş birliği hâlinde ve bu kurumlara destek olan,
- ★ Çocuğına öz güveninin artacağı ve özerklik duygusunun gelişeceği demokratik ortamlar sunan ve çocuğına her yönden gelişimini sağlayan ailedir.

Hazır Okul

Hazır okul, çocukların bir önceki eğitim ortamından yeni eğitim ortamına geçişini kolaylaştıran ve çocuğun gelişim özelliklerine göre ihtiyaçlarına cevap verebilen okuldur. Bununla birlikte toplumsal iş birliğini ve paydaşların aktif katılımını da esas alır. Evden okul öncesi eğitim kurumuna, okul öncesi eğitim kurumundan ilkokula, ilkokuldan ortaokula geçiş, çocuklar için yeni bir ortama alışma, farklı arkadaşlıklar kurma, değişen ders programlarını takip etme gibi güçlükleri içermektedir. Okul ortamının ni-

teliği, çocukların uyumu ile doğru orantılıdır. Çocuklar kendilerini güvende hissedecekleri ortamlarda daha iyi öğrenme gerçekleştireceklerdir. Çocuklara güvenli bir okul ortamı sağlamada en önemli paydaş öğretmenlerdir. Öğretmen ve çocuk arasındaki ilişki çocukların, sosyal-duyuşsal, zihinsel ve fiziksel gelişimleri ve okulun da bu ilişkiyi olumlu yönde desteklemesi açısından önem taşımaktadır.

Hazır okuldan söz edilirken;

- Öğretmenin,
- Eğitim ve öğretim ortamının,
- Eğitim ve öğretim programının hazır olması ifade edilmektedir.

2. OTURUM: OKULA YERLEŞME NEDİR?

Etkinlik 2.1 Isınma

Katılımcıların ikiye ayrılmaları istenir. İkişerli grupta sırasıyla bir katılımcının gözünü kapatmasını diğer katılımcının sözel yönergelerle salon içerisinde gözü kapalı olan katılımcıyı gezdirmesi istenir. Yönergeyle roller değiştirilir. Etkinlik bittikten sonra grup daire şeklinde oturur ve girdikleri rollerde hissettikleri duygular üzerinde konuşulur. Isınma oyununa uyum sağlamadaki benzerlik vurgulanarak öğrencinin okula uyumunda okula güven, belirsizlik ve sorumluluk kavramlarının önemli yere sahip olduğu ifade edilir.

Etkinlik 2.2 “Okula Yerleşme” Kavramının Tanıtımı

Katılımcıların iki farklı gruba ayrılması ve her katılımcının kendisini öğrenci olarak hayal etmesi istenir. Gruplardan her biri aidiyet ve ait olamama duygusunu temsil etmektedir. Her bir gruptan öncelikle aidiyet duygusuna ilişkin “Okulda neler oldu?”, “Nasıl oldu?”, “Ne yapıldı?”, “Kimler tarafından yapıldı?” sorularını sorarak aidiyet ve ait olmama duygularının oluşmasını tartışmaları istenir. Ardından gruplar birleştirilir ve okula yerleşmede okula düşen sorumluluklar, okula yerleşme kavramından yararlanılarak eğitimci tarafından belirtilir ve oturum sonlandırılır.

Okula Yerleşme

Okula uyumla ilgili çalışmalar; ister okul öncesi, ister ilkokul isterse ortaokul olsun, bu kurumların etkililiğinin, daha geniş bir çerçevede (okul öncesi kurumlar için ev ile ilkokulun, ilkokullar için okul öncesi kurum ile ortaokulun, ortaokullar için ilkokul ile lisenin) ele alındığında en üst seviyeye çıktığını ifade etmektedir. Bu aşamada temel sorumluluk okulun üzerine düşmektedir. Okul ortamının ve öğretmenlerin bu konuda hazırlıklı olmaları bu süreci kolaylaştıracaktır. Çocukların ve ailelerin okula aidiyet duygularının geliştirilmesi okula uyum için önemli bir araçtır. Aile ve/veya çocuğun sahip olduğu duygusal güvensizlik, ilişkileri ve öğrenme etkinliklerine katılımı sınırlar. Okul ortamlarının ve personelin bu bağlamda çocukların duygusal güvenlerini arttırmaya yönelik olarak yürütecekleri etkinlikler (örneğin; sınıf kuralları, sınıfı ve okulu tanımaya yönelik etkinlikler) çocukların uyumlarını arttıracaktır.

Program kapsamında okullar açılmadan bir hafta önce çocukların okula ısınmasını ve geçişi sağlamak için hazırlanan okula uyum etkinlikleri ile çocukların okula daha kolay alışmaları sağlanacaktır.

3. OTURUM: OKULLA BÜTÜNLEŞME NEDİR?

Etkinlik 3.1 “Okulla Bütünleşme” Kavramının Tanıtımı

Eğitimci tarafından okulla bütünleşme kavramı aşağıdaki tanımdan yararlanılarak kısaca anlatılır. Ardından grubun dörderli gruplara ayrılması istenir. Her bir grupta okul paydaşlarından daha önce hazırlanmış kâğıtlardan öğretmen, yönetici, veli, öğrenci rollerini rastgele seçmeleri istenir. Her bir roldeki paydaşların okula uyumda kendi rollerini (rollerini, beklentilerini, sorumluluklarını ve kaygılarını) gruplarına anlatmaları istenir. Daha önceden tahtaya hazırlanmış büyük kartonlara “ortak roller”, “beklentiler”, “sorumluluklar” ve “kaygılar” anahtar sözcükler şeklinde yazılır. Etkinlik interaktif bir şekilde sürdürülür. Etkinliğin tamamlanmasının ardından okulla bütünleşmede tüm paydaşların önemi vurgulanarak oturum sonlandırılır.

Okulla Bütünleşme

Hazırlık ve yerleşme sürecinden sonra bütünleşme süreci başlar. Bu süreçte temel sorumluluk okul ve aileler üzerindedir. Bu aşamada aileler ve okul personeli birlikte çalışarak ilk uyum aşamasını geçen çocukların ve ailelerin okulla bütünleşmelerini sağlayacak akademik içerikten daha çok, çocukların ve ailelerin birbirini tanımaya yönelik, sosyal içerikli, okul içi ve okul dışı etkinlikler gerçekleştirilmelidir. Bütünleşme aşamasında amaç, yeni fiziksel ve sosyal bir ortama giren çocuğun, ilk uyum aşamasını atlattıktan sonra, kurum ve arkadaşlarıyla bütünleşmesini sağlayacak, sürekliliği olan bir aşamaya geçmesini kolaylaştırmaktır.

4. OTURUM: DEĞERLENDİRME

Eğitimci, katılımcılara sontest formunu dağıtır, ön testte kullandıkları rumuzları kullanarak son testleri doldurmaları istenir. Ardından üç günlük eğitimle ilgili değerlendirmelerini yazmaları amacıyla değerlendirme formu dağıtılır.

Okula Uyum Programı'nın etkililiğini ve sürekliliğini test etmek için boylamsal kapsamda izleme testleri uygulanabileceği bilgisi katılımcılarla paylaşılır. Son olarak günün ve eğitimin değerlendirilmesi yapılır.

Eğitimci, katılımcıların ilk gün kullandıkları rumuzlarla üç günlük eğitimle ilgili değerlendirmelerini yazmalarını ister.

